

Birleşmiş Milletler
Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

2010-2011

FAALİYET RAPORLARI

www.unesco.org.tr

2010 - 2011 Faaliyet Raporu

Editörler

Prof. Dr. Öcal Oğuz
Şule Ürün

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu
tarafından hazırlanmıştır.

Kapak Tasarımı

Tevfik Akbabaoğlu

Sayfa Tasarımı

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

İçindekiler

Sunuş.....	5
EĞİTİM SEKTÖRÜ	
Eğitim İhtisas Komitesi.....	7
DOĞAL BİLİMLER SEKTÖRÜ	
MaB (İnsan ve Biyosfer) İhtisas Komitesi.....	11
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER SEKTÖRÜ	
Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesi.....	17
Biyoetik İhtisas Komitesi.....	18
Felsefe İhtisas Komitesi.....	19
İnsan Hakları İhtisas Komitesi.....	21
Kadın İhtisas Komitesi.....	22
MOST İhtisas Komitesi.....	22
KÜLTÜR SEKTÖRÜ	
Kültürel İfadelerin Çeşitliliği İhtisas Komitesi.....	23
Kültürlerarası Diyalog İhtisas Komitesi.....	25
Somut Kültürel Miras İhtisas Komitesi.....	29
Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi.....	32
Sualtı Kültürel Miras İhtisas Komitesi.....	38
Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıkları İhtisas Komitesi.....	38
BİLGİ VE İLETİŞİM SEKTÖRÜ	
İletişim İhtisas Komitesi.....	39
UNESCO YILDÖNÜMLERİ	
Osman Hamdi Bey'in Ölümünün 100. yılı anısına 2010 yılı UNESCO tarafından Osman Hamdi Bey yılı ilan edilmiştir.....	40
Evliya ÇELEBİ'nin 400. Doğum Günü olması nedeniyle 2011 yılı UNESCO tarafından Evliya Çelebi yılı olarak ilan edilmiştir.....	40
HABERLER	
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Logo Destekleri.....	41
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yeni Hizmet Binasında.....	42
Yenilenen İnternet Sayfamız.....	43
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Üyeleri Millî Eğitim Bakanlığı'na ziyarette bulundu.....	44

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Toplantısı 25 Temmuz 2011 tarihinde Ankara Hamamönü'nde gerçekleştirildi.....	44
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Toplantısı 12 Eylül 2011 tarihinde Nevşehir'de gerçekleştirildi.....	45
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Toplantısı 10 Ekim 2011 tarihinde Çorum'da gerçekleştirildi.....	45
UNESCO'nun 36. Genel Konferansı 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihleri arasında Paris'te gerçekleştirildi.....	46

UTMK-UNESCO Resmî İlişkileri

UNESCO Prestij Listeleri'nde Türkiye.....	49
Kültürel Miras Alanları.....	49
Dünya Miras Geçici Listesinde Türkiye.....	49
İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi.....	50
Yaşayan İnsan Hazineleleri.....	50
UNESCO Dünya Belleği.....	51
Biyosfer Rezervi.....	51
UNESCO Anma Yıldönümleri.....	51
Türkiye'nin Üye Olduğu Hükümetlerarası Komiteler.....	52
Türkiye'nin UNESCO Yürütme Kurulu Üyeleri.....	52
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Önceki Başkanları.....	52
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu XXIV. Dönem Yönetim Kurulu Üyeleri (10 Mayıs 2006-18 Mayıs 2010).....	53
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu XXV. Dönem Yönetim Kurulu Üyeleri (18 Mayıs 2010-31 Aralık 2011).....	55

Sunuş

Prof. Dr. Öcal Oğuz

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, 2010-2011 Faaliyet Raporumuzun sayfalarında da görüleceği üzere, güçlü kurumsal belleğini ve geleneklerini koruyarak gelişimini ve ülkemizin UNESCO ile bağlantılı ihtiyaçlarına odaklı yenilenme çalışmalarını sürdürmektedir.

Bildiğiniz üzere, 2010 yılı UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nun dört yılda bir yapılan Genel Kurul yılı idi. 18 Mayıs 2010 tarihinde toplanan Genel Kurulumuz, diğer görevlerinin yanı sıra gelecek dönemin -yani 2010-2014 yıllarının- Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerini seçmiştir.

Millî Komisyonumuza Başkanlık görevini üstlendiği 10.05.1996 tarihinden beri çok değerli hizmetlerde bulunan önceki başkanımız Prof. Dr. Arsin Aydınuraz, 18.05.2010 tarihinde UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nun başkanlık bayrağını Prof. Dr. Nabi Avcı'ya devretmiştir. UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Prof. Dr. Nabi Avcı başkanlığında yeni bir anlayış ve heyecanla çalışmalarını 10.03.2011 tarihine kadar sürdürmüş, bu tarihte Sayın Avcı'nın geçici istifası ve ardından Milletvekili seçilmesiyle, Yönetim Kurulu üyeleri 11.07.2011 tarihinde bayrağı benim taşımamı uygun görmüşlerdir.

Kısaca söylemek gerekirse elinizdeki Faaliyet Raporu, iki ayrı Yönetim Kurulu ve üç başkan döneminde UNESCO Millî Komisyonu'nun yapmış olduğu çalışmaları özetlemektedir.

2010 yılı, bir yandan 18 Mayıs 2010 tarihinde yapılan Genel Kurul hazırlıkları ile geçerken diğer yandan 18 Mayıs 2010 tarihinde göreve başlayan yeni Yönetim Kurulu'nun başta İhtisas Komitelerinin yönergesinin güncellenmesi ve komite kuruluşlarının gerçekleştirilmesi olmak üzere birçok yeni ve zorunlu adımı atmasını gerektirdi. Öncelikle sınırlı UTMK bütçesinin kısmen de olsa iyileştirilmesi ve üyelerimizin 2011 yılında gerçekleşen THY sponsorluğu ile uluslararası seyahatlerini yapabilmeleri önceki başkanımız Prof. Dr. Nabi Avcı'nın çabalarıyla sağlandı. Böylece oluşan kaynak, Millî Komisyonumuzun yeni bir hizmet binasına taşınması ve aslında yetersiz olan personel sayımızın bir de emekli olan veya Kurumdan ayrılan elemanlarımız nedeniyle iyice azalması sonrasında ortaya çıkan personel boşluğunu doldurmak için kullanıldı. Gerek yeni hizmet binamızın fiziki avantajları gerekse uzman personel istihdamına yönelik yeni stratejimizin UTMK'nın kurumsal belleğini güçlendiren önemli adımlar olarak asıl meyvelerini gelecekte vereceğine inanıyoruz.

Yeni binaya taşınma, yerleşme ve yeni istihdam edilen Genel Sekreterlik personeline bilgi aktarımı ile geçen bu süreçte faaliyet raporunda görüleceği üzere, Komisyonumuz Yönetmeliğinde belirlenen ve görev alanlarını oluşturan konularda ulusal ve uluslararası düzeyde Yönetim Kurulu ve İhtisas Komiteleri üyeleri aracılığıyla çalışmalarını sürdürmüş, Yönetim Kurulu kararıyla gerekli gördüğü ve Yönetmeliğimizde tanımlanan ulusal veya uluslararası toplantılara katılmış ve raporlarını ilgililerine ulaştırmıştır.

UTMK, özellikle Ekim-Kasım 2011 tarihlerinde UNESCO Genel Merkezi'nde gerçekleşen ve Millî Eğitim Bakanı sayın Prof. Dr. Ömer Dinçer'in de katıldığı 36. Genel Konferansı etkin bir heyetle izlemiş ve Konferans sonuçlarını gerek Yönetim Kurulumuz gerekse İhtisas Komitelerimiz birçok toplantısında ele almış ve tartışmıştır. Sekreteryamız Genel Konferansın birçok önemli metnini, kararını Türkçeleştirerek internet sitemize koymuştur. Ülkemiz kurumlarının önerileri çerçevesinde Millî Komisyonumuz tarafından hazırlanan ve sunulan dosyaların 36. Genel Konferans sürecinde incelenip kabul edilmesiyle 2012 yılında Bestekar İtri ve Şair Nabi'nin 300. Ölüm, Mimar Kemal Ahmet Aru'nun 100. Doğum ve 2013 yılında ise Piri Reis haritasının 500. Yıldönümlerinin layıkıyla anılması/ kutlanması için gerekli adımlar atılmaya, hazırlıklar yapılmaya başlanmıştır.

Elinizdeki rapor, hizmet binasından internet sayfasına, genel sekreterlik personelin-den yönetim birimine kadar birçok değişimin bir arada yaşandığı bir dönemde gerek Yönetim Kurulu üyelerimizin gerekse İhtisas Komitelerinde Komisyonumuz için bilgi üreten üyelerimizin ne denli özverili çalışmalar yürüttüğünü göstermektedir.

Millî Komisyonumuzun yukarıda arz edilen gelişimini sürdürmesi durumunda Yönetmeliğimizde tanımlanan görevleri kapsamında başta Cumhurbaşkanlığı, TBMM, Başbakanlık ve Millî Eğitim, Dışişleri ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları olmak üzere devletimizle ve devlet kurumlarımızla, ulusal ve uluslararası nitelikli Sivil Toplum Kuruluşlarımızla, UNESCO'da son dönemde güçlenen anlayış doğrultusunda Özel Sektörle ve nihayet UNESCO'nun değer verdiği pozitif ayrımcılık yaklaşımıyla kadınlarla ve toplumumuzun büyük çoğunluğunu oluşturan gençlerle etkin iletişim ve işbirliği içinde gelecekte ülkemiz ve insanlık için daha verimli çalışmalar üretmeye ve danışmanlık görevini daha nitelikli bir şekilde yapmaya devam edeceğine inanıyorum.

Raporda sözü edilen veya edilmeyen ve 2010-2011 yıllarını kapsayan bütün etkinliklerimizi gerçekleştiren, katkı veren veya sekreteryasını yürüten kısacası UTMK'ya şu ya da bu şekilde emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Öcal Oğuz

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkanı

EĞİTİM SEKTÖRÜ

Eğitim İhtisas Komitesi

UNESCO'nun temel konularından birisini oluşturan eğitim, UNESCO tarafından bir insanlık hakkı olarak ele alınmaktadır. Fırsat eşitliği ve eğitim hakkının kullanımı UNESCO için esastır. Kişinin yaşadığı topluma uyum sağlaması, çağın gereklerini yerine getirebilecek yetkinliğe ulaşabilmesi ve kendi sosyal ve ekonomik yaşantısının devamlılığını sürdürebilmesi için eğitim olanaklarından yararlanması ve bu hakkı kullanabilmesi için yeterli altyapının oluşturulması gerekir.

Ancak eğitim hakkının kullanımı bireyler ve ülkeler için her zaman kolay değildir. Kimi sosyal, ekonomik ve politik nedenlerden dolayı Dünya'da kaliteli eğitim bir yana, temel eğitim imkânlarından yararlanamayan milyonlarca çocuk bulunmaktadır. Okuryazarlık hâlâ 21. yüzyıl dünyasında insanlığın karşısında bir sorun olarak durmaktadır. Dolayısıyla eğitim bir yandan ulusal bir sorun olarak milletleri ve hükümetleri meşgul ederken, diğer yandan da yarattığı küresel olumsuz etkiler nedeni ile uluslararası boyutları olan bir konudur. Bu nedenle de UNESCO temel eğitim hakkından bireylerin özgürce, eşit bir şekilde yararlanabilmesi, geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerde eğitim kalitesinin yükseltilmesi, meslekî eğitim yolu ile bireylerin sosyal ve ekonomik hayatlarının düzene sokulması ve eğitimle bağlantılı ikincil sorunların çözümü (kırsal alanlardan kentlere göç, ülkeler arası göç, kontrolsüz ve hızlı kentsel gelişimlerin önlenmesi, fakirlikle mücadele, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gibi) için de eğitimi önemli bir araç ve seçenek olarak görmektedir. Ayrıca oluşturduğu bölgesel ve küresel ağlar yolu ile eğitim faaliyetlerinden farklı kültürlere ait insanların birbirlerini tanımaları ve anlamalarına yardımcı olarak küresel bir barışın kurulmasına da katkı yapmaya çalışmaktadır.

21. yüzyıl dünyasında 800.000'e yakın kişi okuma-yazma bilmemektedir. Her yıl 100 milyondan fazla çocuk eğitimden ya da eğitim olanaklarından yararlanamamaktadır. UNESCO eğitimin toplumlar ve dünya için taşıdığı önemi vurgulamak ve Dünya'nın eğitim konusunda gittiği yönü saptamak amacıyla 2002 yılından beri yıllık olarak Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporu yayınlamaktadır.

UNESCO bireylerin temel eğitim hakkından yararlanmalarına vurgu yapmak üzere, 8 Eylül tarihini Uluslararası Okuryazarlık Günü olarak ilan etmiştir.

Bütün bunların ötesinde 2000 yılında Senegal'in başkenti Dakar'da düzenlenen Dünya Eğitim Forumu'nda 2015 yılına kadar dünya üzerinde okur-yazarlığın bir sorun olmaktan çıkarılması hedeflenmiştir. Gelişmeler bu hedefin şimdilik yakalanmasının çok kolay olmayacağını göstermektedir.

UNESCO'nun eğitim programı sadece okur-yazarlık sorunu ile ilgili değildir. Okul öncesi eğitimden başlayarak üniversite ve meslek edindirme eğitimlerine kadar eğitimin bütün aşamaları ile ilgilenmekte; eğitim politikaları, eğitimde fırsat eşitliği, küresel düzeyde eğitim politikalarının ve stratejilerinin oluşturulması gibi konularla ilgilenmektedir.

UNESCO, küresel düzeyde eğitim alt yapısının oluşturulması ve yaygınlaştırılması için çeşitli alt programlar ve ağlar geliştirmiştir. Bunlara ek olarak çeşitli ülkelerde kurduğu ya da ülkelerle ortaklaşa oluşturduğu kürsüler bulunmaktadır. Bu kürsüler aracılığı ile de eğitimin akademik alt yapısının oluşturulmasına çalışmaktadır.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Eğitim İhtisas Komitesi ise ülkemiz bağlamında özellikle Herkes için Eğitim ve Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim konularına öncelikli olarak yaklaşmakta ve faaliyetlerini bu çerçevede sürdürmektedir.

2010 ve 2011 Yıllarında Yayımlanan “UNESCO Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporları”na Bakış

UNESCO Genel Müdürlüğü'nün Eğitim Bölümü 2000 yılında Dakar Dünya Eğitim Forumu'nda aldığı kararlar ve eğitim hedefleri doğrultusunda ilki 2002 yılından başlamak üzere her yıl düzenli olarak UNESCO Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporlarını yayımlamaya başlamıştır. Dakar Eylem Planı Çerçevesi'nde 2015 yılına kadar ilkökul çağındaki bütün çocukların parasız eğitime ulaşmaları hedeflenmiş ve cinsiyet eşitsizliklerinin ortadan kaldırılacağı beyan edilmiş, yetişkinlerde okuma-yazma bilmeyenlerin oranının yarı yarıya azaltılacağı, okul öncesi çocuk bakımı ile gençler ile yetişkinler için eğitim ve öğrenme fırsatları büyük oranda artırılarak, eğitimde kalitenin tüm yönleriyle geliştirilmesi hedeflenmiştir.

2002 yılından bugüne kadar yayımlanan tüm raporlarda odaklanılan konular sıralanacak olursa; okuryazarlık, eğitimde cinsiyet eşitliği, eğitim kalitesinin artırılması, toplumun tüm kesimlerine ulaşılması, erken çocukluk dönemi, ilköğretim, ortaöğretim ve lise eğitimi, teknik ve meslekî eğitim, özellikle eğitimde sürekliliğin sağlanması için yetişkin eğitimi, hayat boyu öğrenim, sürdürülebilir kalkınma için eğitim gibi ana temalar üzerinde durulmaktadır.

2010 yılında yayımlanan “Ötekileştirilenlere Erişmek” başlıklı Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporu'nun perde arkasında ekonomide yaşanan büyük buhrandan bu yana süregelen küresel ekonomik gerileme yer almaktadır. Dünya'nın en fakir ülkelerinin eğitim sistemlerinin, gelişmiş Dünya'nın finansal sistemlerinden ileri gelen ekonomik krizin artçı şoku sonrasında ekonomik kriz deneyimini yaşamakta olduğu belirtilmektedir. Rapora göre son on yıldır, Herkes İçin Eğitim hedeflerine ulaşılması konusundaki gelişimin desteklenmesinin ardından, Dünya'da fakirliğin artması, ekonomik büyümenin yavaşlaması ve hükümetlerin bütçelerinin baskı altında olması gibi nedenlerle hedeflere ulaşılması konusunda gerileme tehlikesi ile karşı karşıya kalınmıştır. Tüm bu nedenlerle UNESCO uluslararası toplumu acil olarak tehlikenin önlenmesi için harekete geçmeye çağırmaktadır. Eğitim sistemlerinin kötüye giden insani koşullarla savaşacak güçte olmadığı ifade edilmektedir.

2010 Raporu'nun ana teması doğrultusunda bazı ülkelerin eğitimde ötekileştirmenin kök salması konusuna hitap etmekte başarısız olduğu, Eğitimde Yoksunluk ve Ötekileştirme verilerinin, 80 ülkedeki dışlanma değerlerini yansıttığı belirtilmektedir. Eşitsizliklere hitap edebilme, damgalama ve ayrımcılık konusundaki başarısızlıklar, gelir düzeyi, cinsiyet, etnik köken, dil ve bölge gibi etkenlerin herkes için eğitime doğru ilerlemeyi engellediği ifade edilmektedir.

Rapor'da çeşitli Dünya eğitim istatistiklerinin yanı sıra, yol haritaları ve çözüm önerileri de yer almaktadır. Buna göre; kapsamlı eğitim sistemleri tasarlanması gerektiği, maddî engellerin azaltılması ile dışarda bırakılan gruplara erişimin artırılması ve farklı gruplara okul götürerek, eğitim için ikinci şans programları geliştirilmesi tavsiye edilmektedir. Dezavantajlı okullar hedef alınarak, yetenekli öğretmenlerin eşit dağılımının, kültürlerarası ve iki dilli eğitimin sağlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrımcılığa karşı hukuki yaptırımları arttırmak suretiyle eğitim fırsatlarının artırılması, sosyal koruma programları geliştirilmesi ve kamu finansmanının yeniden dağıtılması ise Rapor'da değinilen diğer önemli noktalar.

"Gizli Kriz: Silahlı Çatışmalar ve Eğitim" başlığıyla 2011 yılında yayımlanan Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporu'na göre, Dünya 2015 eğitim hedeflerine ulaşmak konusunda olması gereken yönde değildir. Pek çok alanda ilerlemeler görülmesine rağmen, 2011 Raporu'nda ortaya çıkarılması gereken hedefler büyük oranda eksik kalmıştır. Ülkeler silahlı çatışmalar nedeniyle yıldırıcı zorluklarla yüzleşmektedir. Bu nedenlerle ülkeler uzun dönemde, çözüm ve ortak hedeflere erişebilmek için daha acil hassasiyet göstermek zorunda kalacaktır.

Rapora göre; eşitsizlik hâlâ eğitimdeki ilerlemenin önünde bir engeldir. Pek çok ülkede cinsiyet ayrımcılığı yerleşmiştir. Herkes İçin Eğitim Küresel İzleme Raporları hükümetler aracılığıyla eşitlik tabanlı hedefleri savunmaktadır. Yalnızca ulusal hedeflere ulaşmanın yeterli olmadığını, bunun yanında hükümetlerin zenginlik, bölge, etnik köken, cinsiyet ve diğer dezavantaj göstergelerinin de yarıya indirilmesini amaçlayan hedefler belirlemesi gerektiğini vurgulanmaktadır.

Rapor'a göre; son yıllarda 2015 Herkes İçin Eğitim hedeflerine ulaşılması konusunda büyük ilerlemeler olmasına rağmen, bazı ülkeler hedefe ulaşmak konusunda olması gereken noktadan çok uzaktadır.

Yayımlanan verilere göre; 2008 yılında 67 milyon çocuk okuldan ayrılmıştır. Okula kaydolma konusunda evrensel ilerleme yavaşlamıştır. Eğilim bu şekilde devam ederse, 2015 yılında günümüzden daha fazla çocuk okul dışında olacaktır. Pek çok çocuk ilköğretimi tamamlamadan önce okuldan ayrılmaktadır. Dünya yetişkin nüfusunun yaklaşık %17'si (796 milyon kişi) temel okuryazarlık becerilerinden yoksundur. Bu sayının yaklaşık üçte ikisi ise kadınlardan oluşmaktadır. Cinsiyet eşitsizliği eğitimde ilerleyişi engellemektedir. Pek çok ülkede eğitimin kalitesi

EĞİTİM SEKTÖRÜ

düşüktür. Milyonlarca çocuk, okuma, yazma ve matematiksel becerileri beklenen düzeyin çok altında ilköğretimden mezun olmaktadır. 2015 yılına kadar, 19 milyon yeni öğretmene ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Yetersiz beslenme küresel ölçekte bir insanlık trajedisidir. Her yıl 3 milyon çocuk ve 100.000'den fazla annenin ölümüne neden olmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde her yıl yaklaşık 19 milyon çocuk anne karnında yetersiz beslenme sonucu normal kilosunun altında doğmaktadır.

Sonuç olarak UNESCO tüm Dünya'da eğitim olanaklarının artırılması ve "2015 Herkes İçin Eğitim" hedeflerine ulaşılması konusunda uluslararası toplumu düzenli aralıklarla yayımladığı raporlar vasıtasıyla uyarmakta ve harekete geçirmek için teşvik edici rol üstlenmektedir.

DOĞAL BİLİMLER SEKTÖRÜ

MaB (İnsan ve Biyosfer) İhtisas Komitesi

UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı (MaB): Sürdürülebilir Kalkınma İçin Çevre Bilimleri

Kısaca MaB olarak bilinen ve "Türkiye'nin de üyesi olduğu, hükümetlerarası bilimsel bir program olan İnsan ve Biyosfer Programı'nın amacı; çevre ve insan arasındaki ilişkinin geliştirilmesidir. 1970 yılından bu yana UNESCO çatısı altındaki konumu ve farklılığı ile dikkat çeken MaB Programı, disiplinlerarası bir araştırma gündemi ve kapasite oluşturulması yolu ile ekolojik, sosyal ve ekonomik boyutta biyoçeşitlilik kaybının azaltılmasını ve bu sayede evrensel ölçekte sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlanmasını hedeflemektedir."

Başlangıçta tamamen ender doğal değerlerin korunmasını hedeflemiş olan MaB Programı, özellikle 1995 yılından itibaren doğal kaynaklar ile insan arasındaki ilişki ve dengenin kurulmasına yönelmiştir.

İlk başladığı günden bu yana bütün dünyada geniş uygulama alanı bulan UNESCO Dünya Biyosfer Rezervleri Ağı içerisinde bugün 117 ülkeden 610 alan yer almaktadır.

Ülkemiz 2005 yılında, Artvin-Borçka Camili Havzası'nın UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı Uluslararası Eşgüdüm Konseyi (MaB ICC) tarafından Biyosfer Rezervi olarak kabul edilmesinden sonra bu programın üyesi olmuş ve bu tarihten beri Türkiye, MaB çatısı altında birçok konferans ve Çalıştay'a ev sahipliği yaparak EuroMaB bölgesindeki en aktif üye ülkelerden biri olmuştur.

Camili Havzası genel görünüm

Camili Köyü'ndeki caminin ahşap minberi

Maral Şelalesi

Ülkemizin ev sahipliğinde gerçekleştirilen önemli bir MaB etkinliği: "Güneydoğu Avrupa ve Kafkasya Biyosfer Rezervleri Ağı'nın Geliştirilmesi Çalıştayı" 15-19 Şubat 2010 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilmiştir.

Slovakya'da yapılan EuroMaB 2009 toplantısında alınan karar gereğince Avrupa ve Kuzey Amerika Bölgesi'nde MaB Programı kapsamında yürütülen faaliyetlerin eşgüdümünü sağlamak üzere beş ülke Yönlendirme Komitesi'ne seçilmiştir. Bu ül-

DOĞAL BİLİMLER SEKTÖRÜ

keler; Slovakya, Kanada, İsveç, Rusya ve Türkiye'dir. 2011 yılı EuroMaB toplantısına kadar devam eden üyelik çerçevesinde en önemli etkinliklerden biri Türkiye'nin ev sahipliğinde Antalya'da düzenlenen ve Balkan ülkeleri ile Rusya'nın da dâhil olduğu Kafkas ülkelerinin bir araya geldiği "Güneydoğu Avrupa ve Kafkasya Biyosfer Rezervleri Ağı'nın Geliştirilmesi Çalıştayı" olmuştur.

UNESCO Venedik Ofisi ve UNESCO Moskova Ofisi ile işbirliği içerisinde UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nun düzenlediği Çalıştay, Türkiye MaB Programı'nın bölgemizde etkinliğini arttırmak, bilgi ve deneyim paylaşımını güçlendirmek ve ülkelerin birbirleriyle ortak çalışmalar yürütmesini güçlendirmek amacıyla 15-19 Şubat 2010 tarihlerinde Antalya'da yapılmıştır. 19 ülkeden 52 katılımcının yer aldığı Çalıştay'da Balkan ve Kafkas ülkelerinde yürütülen doğa koruma çalışmaları, sürdürülebilir kalkınma için deneyim ve bilgi paylaşımı konuları ile sorunlar tartışılmış ve öneriler geliştirilmiştir.

İki EuroMaB toplantısı arasındaki dönemde yapılan bu Çalıştay İsveç'te düzenlenen 2011 EuroMaB toplantısında 2 yıllık gelişmeler bölümünde en önemli çalışma olarak yer almıştır.

Herkes İçin Eğitim Stratejisinin Uygulanması: Sürdürülebilir Kalkınma ve Küreselleşme: II. Dönem UNESCO Herkes İçin Eğitim Stratejisinin Uygulanması Konferansı 07-08 Aralık 2010 tarihlerinde Rusya'nın başkenti Moskova'da düzenlenmiştir.

UNESCO Herkes İçin Eğitim Stratejisi uygulama deneyimlerinin paylaşımı ve değerlendirilmesi için 07-08 Aralık 2010 tarihleri arasında Rusya Federasyonu'nun başkenti Moskova'da bulunan Devlet Hizmetleri Akademisi'nde "Sürdürülebilir Kalkınma ve Küreselleşme: II. Dönem UNESCO Herkes İçin Eğitim Stratejisinin

Uygulanması” konulu uluslararası konferans düzenlenmiştir. Konferansa Çevre ve Orman Bakanlığı’nı temsilen Müsteşar Yardımcısı ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu MaB İhtisas Komitesi Başkanı Dr. Mahir KÜÇÜK ve MaB İhtisas Komitesi Üyesi Yıldırım LİSE katılmıştır. Konferansa Rusya Federasyonu dışında 11 ülkeden katılım sağlanmıştır.

Türkiye’nin etkin olduğu bir uluslararası konsey: UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı Uluslararası Eşgüdüm Konseyi 22. Dönem Toplantısı 31 Mayıs - 04 Haziran 2010 tarihleri arasında Fransa’nın Başkenti Paris’te gerçekleştirilmiştir.

UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı’nın yürütücü birimi kısaca MaB ICC (Man and the Biosphere Program International Coordinating Council) olarak adlandırılan MaB Uluslararası Eşgüdüm Konseyi’dir.

Türkiye UNESCO’nun 35. Genel Konferansı’nda MaB ICC üyeliğine seçilerek UNESCO MaB Programı’nın temel politikalarının belirlenmesi ve eşgüdümünde dört yıllık bir süre için söz sahibi ülkeler arasına girmiştir.

MaB ICC bir taraftan UNESCO MaB Programının temel politikalarını belirlemekte, diğer taraftan da program kapsamında yapılan çalışmaların eşgüdümünü yürütmektedir. MaB Eşgüdüm Konseyi düzenli olarak her yıl bir defa toplanmakta ve mevcut durum ile bir sonraki dönemin çalışma programını değerlendirmektedir.

Bu kapsamda MaB Eşgüdüm Konseyi 22. Dönem çalışmalarını yürütmek üzere 31 Mayıs - 04 Haziran 2010 tarihlerinde UNESCO Genel Merkezi’nde toplanmıştır. Toplantıya ülkemizi temsilen UNESCO Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği Müsteşarı Mehmet Akif Özdemir, Çevre ve Orman Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu MaB İhtisas Komitesi Başkanı Dr. Mahir Küçük ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Genel Sekreter Vekili Dr. Nihat Zal katılmıştır. Toplantıda Türkiye sözlü sunum ile ulusal gelişmeleri ve bölgesel çalışmalarını üye ülkelerle paylaşma şansı bulmuştur.

MaB Projeleri

Bir başarı öyküsü: Camili Biyosfer Rezervi Yöresel Ürünler Sertifikasyon Projesi başarıyla tamamlandı. (2010-2011, Borçka-Artvin)

Biyosfer rezervleri doğa ile insan arasında kalıcı ve dengeli ilişkilerin kurulması yönünde UNESCO’nun başlattığı ve gittikçe gelişen ve yaygınlaşan bir uygulamadır. Biyosfer Rezervleri bir taraftan Dünya Miras Alanları uygulamasında olduğu gibi, ancak doğal ortamlara dönük, bir prestij listesi iken, diğer taraftan da insan ve doğa ilişkisi için çeşitli yöntemlerin geliştirildiği ve denendiği model alanlar olarak da önemli işlevler görmektedir.

Camili Biyosfer Rezervi’nde üretilen arıcılık ürünlerinin ekolojik olduklarını ve doğal ortamdaki üretimlerini belgeleyen bir sertifikasyon sisteminin geliştirilmesi-

DOĞAL BİLİMLER SEKTÖRÜ

nin, bu ürünlerin pazarlanmasında önemli bir avantaj sağlayacağı ve bu durumun da Camili Biyosfer Rezervi yönetimi ile yöre halkı arasında ortak çıkarlara dayalı sağlıklı bir ilişkinin kurulmasını destekleyeceği beklenmektedir.

Sertifikasyon sisteminin geliştirilmesinde Biyosfer Rezervi yönetim yaklaşımının temel ilkelerinden birisi olan katılımcılığın esas alınması ve sertifikasyon sisteminin tamamen ilgililerle ortaklaşa olarak geliştirilmesi gerektiğinden UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, mülga Çevre ve Orman Bakanlığı ile mülga Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'nın teknik desteği ile Camili Biyosfer Rezervi'nde üretilen balın ekolojik ilkelere uyumlu ve organik ürün olduğunun belgelenmesi ve bunun resmi bir sertifikaya bağlanması amacıyla "Camili Biyosfer Rezervi Yöresel Ürünler Sertifikasyon Projesi"ni bölgede uygulamış ve başarıyla tamamlanmıştır.

UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı Uluslararası Eşgüdüm Konseyi 23. Dönem Toplantısı 26 Haziran - 01 Temmuz 2011 tarihleri arasında Almanya'nın Dresden kentinde gerçekleştirilmiştir.

MaB Eşgüdüm Konseyi 23. Dönem çalışmaları 26 Haziran - 01 Temmuz 2011 tarihlerinde Almanya'nın Dresden kentinde yapılmıştır. Toplantıya ülkemizi temsilen UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Genel Sekreter Vekili Dr. Nihat Zal katılmıştır. 23. Dönem çalışmaları öncesinde UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı'nın 40. yılı nedeniyle Almanya'nın ev sahipliğinde önce iki günlük "Hayat İçin, Gelecek İçin" konulu bir uluslararası konferans düzenlenmiştir. İki günlük bilimsel konferansın ana temasını Biyosfer Rezervleri ve İklim Değişikliği oluşturmuş, toplantı sonunda iklim değişikliğine neden olan faktörlerin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum konusunda biyosfer rezervlerinin oynayabileceği role dikkat çeken Dresden Bildirgesi hazırlanmıştır. Hazırlanmasında Türkiye'nin akademik ve teknik katkı sağladığı bu bildirme UNESCO Genel Konferansında üye devletlerin onayına sunulmak üzere MaB ICC tarafından kabul edilmiştir. Daha sonra, Dresden Bildirgesi 36. UNESCO Genel Konferansı'nda onaylanarak MaB Programı'nın ana dokümanları arasında yerini almıştır.

23. Dönem MaB ICC toplantısının en önemli gündem maddeleri MaB ICC Yönetmeliği ve Danışma Komitesi'nin yapısına ilişkin yönergeler olmuştur. Ayrıca, toplantıda Madrid Eylem Planı'nın orta dönem değerlendirmesinde özellikle üye ülkelere büyük görevler düştüğü dile getirilmiş, Seville öncesi ilan edilen Biyosfer Rezervlerinin durumunun değerlendirilmesi ve nihai kararın oluşturulması için bu durumdaki alanlara 2013 yılına kadar süre tanınmasına karar verilmiştir. Toplantılarda üye devletler tarafından gönderilen yeni biyosfer rezervleri başvuruları değerlendirilmiştir.

Bölgesel işbirliği ağı: EuroMaB 04-08 Temmuz 2011 tarihlerinde, İsveç'in Lundsbrunn'da toplanmıştır.

UNESCO İnsan ve Biyosfer Programı'nın düzenli olarak iki yılda bir gerçekleştirilen bölgesel toplantılarından birisi olan EuroMaB Toplantısı "EuroMaB 2011 - Sürdürülebilir Geleceği Paylaşmak Konferansı" adıyla 04-08 Temmuz 2011 tarihleri arasında İsveç'in Lundsbrunn kasabasında yapılmıştır. EuroMaB 2007 toplantısına ev sahipliği yapan ülkemizi EuroMaB 2011 toplantısında UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Genel Sekreter Vekili Dr. Nihat Zal ile MaB İhtisas Komitesi Üyesi Yıldırım Lise temsil etmiştir. Konferans EuroMaB ağına bağlı birçok ülkeden temsilciler ve İsveç'in farklı kurumlarından yaklaşık 150 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

DOĞAL BİLİMLER SEKTÖRÜ

Örnek bir proje: Camili Geleceğe Hazırlanıyor Projesi (2011 - ...)

2011 yılı sonunda MaB İhtisas Komitesi üyelerince "CAMİLİ GELECEĞE HAZIRLANIYOR PROJESİ" hazırlanmış ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'na sunulmuştur. Bununla birlikte "Korunan Alanlar ve Biyosfer Rezervleri" içerikli bir broşürün hazırlıkları da başlatılmıştır.

Projenin temel amacı; "Biyosfer Rezervlerinin sürdürülebilir kalkınma için eğitim alanında kullanılması" kapsamında eğitim modülü/materyali oluşturarak, başta genç nesiller olmak üzere, kamuoyunun; Biyosfer Rezervi kavramı, Biyosfer Rezervi olarak Camili, Doğal kaynakların değeri ve akılcı kullanımı, İnsan ve doğa arasındaki dengeli etkileşim konularında bilgi ve farkındalığını artırmaktır.

Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesi

Birleşmiş Milletler'in Beden Eğitimi ve Spor alanında önde gelen kuruluşu olan UNESCO, bu konuda ortaya çıkan problemler ve çözüm önerilerinin tartışılması için hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve uzmanlar için yardımcı ve rehber hizmetler sunarken eğitim sistemi içerisinde beden eğitiminin güçlendirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin yol gösterici ve öneri sunucu bir rol oynayarak üye ülkelere destek olmaktadır.

UNESCO aynı zamanda, spor konusunda programların geliştirilmesi ve uygulanmasında uzmanlık hizmeti sunmakta ve bu çerçevede geleneksel spor ve oyunlar gibi sosyal ve kültürel gelişime katkı sağlayan alanların geliştirilmesinde yardımcı ve uzman rol oynamaktadır.

UNESCO Beden Eğitimi ve Spor Programı'nın öncelikli konuları arasında Barış ve Kalkınma için Spor, Nitelikli Beden Eğitimi, Geleneksel Sporlar ve Oyunlar, Kadın ve Spor ile Anti-Doping bulunmaktadır. Bu çerçevede Başkanlığını Yönetim Kurulu üyemiz Salih Çelik'in yürüttüğü UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesinin üyeleri de söz konusu alanlarda uzman kişilerden oluşmaktadır. Hedefimiz bu alanlarda sadece ulusal düzeyde görüş bildirmekten ziyade uluslararası düzeyde de görüşlerini ortaya koyan ve UNESCO bünyesinde Beden Eğitimi ve Sporla ilgili alanlarda ağırlık sahibi ve eğilim belirleyici ülkeler arasında olmaktır.

Türkiye'nin 2011 yılında yapılan UNESCO 36. Genel Konferansı sırasında Hükümetlerarası Komite Üyeliğine seçildiği Beden Eğitimi ve Spor Hükümetler Arası Komitesi için (CIGEPS) çalışmalarda sekreteryaya rolü üstlenmektedir. 17 üyeden oluşan bu komite, fiziksel aktivite yoluyla insanlar arasında, barış, dostluk, karşılıklı anlayış hoşgörü ve saygının geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır ve İhtisas Komitemiz etkin olarak süreçleri takip etmektedir.

Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesi, UNESCO Beden Eğitimi ve Spor Programı'nın öngördüğü çalışmaların yanı sıra hareketsiz yaşam, yetersiz motor aktivite ve düşük fiziksel zindeliğin yol açtığı sorunların önlenmesi için de projeler geliştirme ve uzman görüşler oluşturma çabalarını sürdürmektedir. Özellikle kronik hastalıkların dünya genelinde giderek yaygınlaştığı bir dönemde Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesinin yapacağı çalışmalar ve kamuoyuna vereceği mesaj oldukça önemlidir. Bu çerçevede, Sağlık Bakanlığı'nın yürütmekte olduğu obezite ile mücadele kapsamında Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesinin çalışmaları ayrı bir anlam taşımaktadır.

Bir diğer önemli husus da UNESCO Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesinin antidoping konusunda yürüteceği çalışmalarıdır. Bilindiği gibi UNESCO Antidoping Sözleşmesi, UNESCO'nun ikinci en büyük katılımlı sözleşmesidir. Ülkemizin geçmişte Olimpiyat Oyunlarının İstanbul'da gerçekleştirilmesi konusundaki girişimleri

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER SEKTÖRÜ

ve 2020 ile ilgili adaylık başvurusu göz önüne alındığında, Komisyonumuzun başta dopingin sağlığa zararları ve spor ahlakı ve 'fair play' konusunda başta eğitim çalışmalarını olmak üzere etkin rol oynayabileceği düşünülmektedir.

Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesi, CIGEPS'in Başkan Yardımcılığı görevini sürdürmektedir. Bu çerçevede Komitemiz sorumluluk alanındaki ülkelerde UNESCO Beden Eğitimi ve Spor programına yönelik çalışma ve gelişmelerin koordinasyonu için toplantı planlaması içerisinde.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Beden Eğitimi ve Spor İhtisas Komitesi ülkemizde düzenlenmekte olan ve beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve bilimsel boyutlarının ortaya konması ile ilgili projelerde de yer almayı planları içerisinde almış olup ülkemizde 2 yılda bir yapılan Uluslararası Spor Bilimleri Kongrelerini de desteklemektedir. Bu çerçevede 2010-2011 döneminde gerçekleştirilen girişimlerle 2012 yılı Aralık ayında yapılacak olan 12. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde UNESCO da destekleyen kuruluşlar arasında yer almıştır.

Biyoetik İhtisas Komitesi

Biyoetik, günümüzde çok hızlı bir şekilde ilerleyen biyomedikal teknolojilerin insan üzerindeki uygulamaları sırasında ortaya çıkabilecek etik sorunların tespiti, tartışılabilmesi ve ilkelerle çerçeve kuralların oluşturulabilmesi için yol gösterici bir bilim dalıdır.

UNESCO bünyesinde biyoetik çalışmalar Bilim ve Teknoloji Etiği Birimi tarafından yürütülmektedir. Bu Birim, çalışmalarını bağımsız üyelerden oluşan IBC (International Bioethics Committee) ve hükümetlerarası bir komisyon olan IGBC (Intergovernmental Bioethics Committee) ile yürütmektedir.

Sosyal ve Beşeri Bilimler Sektörü içinde etkinlik gösteren UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Biyoetik Komitesi'nin misyonu biyoetik alanında UNESCO merkez tarafından yürütülen çalışmalarını ülkemize yansıtma, toplumda ve akademik çevrelerde biyoetik konusunda farkındalık yaratma ve kamu politikaları ile iç hukuka biyoetik kuralların yansıtılabilmesi için danışmanlık görevi üstlenmektir. Komite bu misyon doğrultusunda yurt içinde farklı şehirlerde "Anadolu Biyoetik Toplantıları" tanımı ile çeşitli toplantılar düzenlemekte, UNESCO tarafından yayınlanan bildirgeleri Türkçeye çevirerek ilgili paydaşlara ulaştırmaktadır.

Biyoetik ve İnsan Hakları Uluslararası Bildirgesi: Sağlık ve Sosyal Sorumluluk

25-26 Nisan 2011 tarihlerinde UNESCO Türkiye Millî Komisyonu tarafından İstanbul'da düzenlenen toplantının amacı, UNESCO Biyoetik ve İnsan Hakları Evren-

sel Bildirgesi ve bildirgenin maddelerinden biri olan “sosyal sorumluluk ve sağlık” konusunda farkındalık yaratmak için disiplinler arası bir ortam yaratmak olmuştur.

Felsefe İhtisas Komitesi

Unesco Türkiye Millî Komisyonu, Türkiye Felsefe Kurumu ve Ankara Üniversitesi İşbirliğiyle Hasan-Âli Yücel'in Eğitim, Kültür Ve Bilim Dünyamıza Katkıları Paneli

Millî Eğitim Bakanlarımızdan Hasan-Âli Yücel ölümünün (26 Şubat 1961) 50. yılında UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Türkiye Felsefe Kurumu ve Ankara Üniversitesi Rektörlüğü işbirliğiyle 25 Şubat 2011 tarihinde Ankara Üniversitesi Rektörlüğü 100. Yıl Salonu'nda bir anma toplantısı gerçekleştirildi. “Hasan-Âli Yücel'in Eğitim, Kültür ve Bilim Dünyamıza Katkıları” başlıklı etkinliğin açılış konuşmaları Rektör Prof. Dr. Cemal Taluğ, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Nabi Avcı, Türkiye Felsefe Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Harun Tepe, Hasan-Âli Yücel'in kızı Canan Yücel Eronat tarafından yapıldı. Prof. Dr. Sedat Sever'in yönettiği açık oturuma Beykent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden Prof. Dr. Ahmed Güner Sayar, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nden Prof. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nden Doç. Dr. H. Haluk Erdem konuşmacı olarak katıldı.

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER SEKTÖRÜ

Konuşmalardan önce Hasan-Âli Yücel belgeseli gösterilmiştir. Prof. Dr. Cemal Taluğ konuşmasında Yücel'in Üniversiteler Kanunu'nu çıkardığını ve Ankara Üniversitesi'nin kuruluş yasasını hazırladığını belirtmiş, Prof. Dr. Nabi Avcı bu tür etkinliklerle Yücel'in daha iyi tanınacağını vurgulamıştır. Prof. Dr. Harun Tepe, Yücel'in Türkiye'de felsefe yapmanın yolunu açtığını ve Dünya Klasikleri çevirilerinin önemli olduğunu ifade etti. Canan Yücel Eronat ise babası Yücel'i anılarıyla anlattı. Prof. Dr. Ahmed Güner Sayar, Hasan-Âli Yücel'in yalnızca akıl yönüyle değil, duygu ve inanç adamı olarak da ele alınmasının önemine işaret etti. Prof. Dr. Hüseyin Gazi Topdemir, Yücel'in bilim dünyasına katkıları ve bilim anlayışını anlatmış, Doç. Dr. H. Haluk Erdem, Yücel'in Köy Enstitülerini kurmasından Tercüme Bürosu oluşturmasına, 1946 Üniversiteler Kanunu'ndan Maarif Kongrelerine kadar pek çok başarıya imza atan çok yönlü bir düşünür-devlet adamı olduğunu belirtmiştir.

Etkinlikte Hasan-Âli Yücel'in Batı ve Doğu kültürlerini birleştiren bir düşünce yapısı örneği olarak bağlama (Gürsel Bağlan) ve flütten (Ahmet Korkmaz) oluşan enstrümanlarla türkülerden (Merve Mutlu) örnekler de seslendirildi.

İlk ve Orta Öğretimde Felsefe Eğitimi Çalıştay'ı 29-30 Eylül 2011 tarihlerinde Başkent Öğretmenevi'nde gerçekleştirildi.

Unesco Türkiye Millî Komisyonu bünyesinde kurulan Felsefe İhtisas Komitesi Unesco'nun Felsefe Stratejisini ülkemizde hayata geçirmeyi kendisine ana hedef olarak seçmiş, bunun ilk adımı olarak da Türkiye'de Felsefe Eğitimi konusunu gündeme almayı kararlaştırmıştır. Bu amaçla birisi ilk ve ortaöğretimde felsefe eğitimini, diğeri ise üniversitelerde felsefe eğitimini konu edinen iki Çalıştay düzenlemeye karar vermiştir. 29-30 Eylül'de Ankara'da gerçekleştirilen Çalıştay bunun ilk adımıdır.

Bu Çalıştay'da ilk ve ortaöğretimde felsefe eğitimi üzerinde durulması planlanmış olmakla birlikte Çalıştay'ın asıl üzerinde odaklandığı konu çocuklar için felsefe ya da çocuklarla felsefe yapmaktır. Bunun için çocuklar için felsefe kitabı yazan yazarlarımız ve bunları yayınlayan yayınevlerimizin yöneticileri/editörleri davet edilmiş, çocuklarla nasıl felsefe yapılabilir konusu derinlemesine tartışılmıştır. Çalıştayla ilköğretimde seçmeli bir ders olarak programa koyulan, ama pek açılmayan Düşünme Eğitimi dersinin de tartışılması, okullarda daha fazla açılmasının/okutulmasının sağlanması ve ilköğretim okullarında bu dersi okutacak felsefe öğretmenlerinin görevlendirilmesi konusunda adım atılması hedeflenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Felsefe Kurumu'nun işbirliğiyle düzenlenen İlk ve Ortaöğretimde Felsefe Eğitimi Çalıştay'ında genel olarak ilk ve ortaöğretimde felsefe eğitimi üzerinde durulmuş, Çalıştay'ın ana konusunu çocuklar için felsefe ve çocuklarla felsefe yapmak oluşturmuştur. Bunun için çocuklar için felsefe kita-

bı yazan yazarlarımız ve bunları yayınlayan yayınevlerimizin yöneticileri/editörleri davet edilmiş, “çocuklarla nasıl felsefe yapılabilir?”, “hangi yaşta felsefe eğitimine başlamak gerekir?”, “hangi eğitim araçlarını/materyali kullanmak gerekir?”, “öğretmenlerin ne tür bir donanıma sahip olması gerekir?” vb. sorular derinlemesine tartışılmıştır.

İnsan Hakları İhtisas Komitesi

2010 Yılında Kurulan UNESCO Türkiye Millî Komisyonu İnsan Hakları İhtisas Komitesi İnsan Hakları Yaklaşımı

UNESCO Genel Kurulu'nun, bütün etkinliklerine ve programlarına insan hakları yaklaşımını getirerek, bu vesile ile yaptığı bütün çalışmalarla insan haklarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla 2003 yılında kabul ettiği *UNESCO İnsan Hakları Stratejisi*'nden hareketle oluşturulan Türkiye İnsan Hakları Stratejisi İnsan Hakları İhtisas Komitesi'nin çalışmaları için temel belge kabul edilmiş ve öncelikli olarak aşağıdaki çalışmaların yapılması kararlaştırılmıştır:

- i. İnsan haklarını temel alan yaklaşımın tüm alanlarda yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılması,
- ii. Lise ve üniversitelerde insan hakları eğitimine ilişkin veri toplanması ve veriler üzerinde çalışılarak, çıkan sonuçların tavsiye niteliğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına iletilmesi,
- iii. Üniversitelerde insan hakları derslerini veren kişilerin sayısı ve nitelikleri –uzmanlık alanları- konusunda bilgi toplanması ve bu bilgi ve önerileri de kapsayan bir rapor haline dönüştürülerek yayınlanmasıdır.

Bu amaçlar doğrultusunda çalışmalarını yürüten Komitemiz, Ülkemizde gerek ortaöğretimde gerek yükseköğretimde insan hakları eğitiminin durumunu saptamak üzere, MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı ile Yükseköğretim Kurulu'ndan okullarda açılan insan hakları dersleri, derslerin -mümkünse- kur tanımları, dersleri kimlerin verdiği, derslerin statüsü gibi konularda bilgi istemiştir. Toplanan bilgiler üzerinde çalışmalar sürmekte olup *Türkiye'de İnsan Hakları Eğitimi Raporu*'nun yakın zamanda UTMK Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulması planlanmaktadır.

İçişleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı tarafından 19.2.2010 gün ve 201 sayılı kararla yayımlanan ve Kadınların ve Kız Çocuklarının İnsan Hakları başlığını taşıyan 2010/10 sayılı genelgesini dikkate alarak, konuya ilişkin bir el kitabı yazılması Komitemiz ve UTMK Yönetim Kurulu tarafından uygun görülmüş. Komite üyesi Doç. Dr. Gülriz Uygur tarafından hazırlanan Kadınların ve Kız Çocuklarının İnsan Hakları El Kitabı üzerinde çalışmalar sürmektedir. Rapor tamamlandığında bir kitap olarak yayınlaması planlanmaktadır.

Kadın İhtisas Komitesi

Başkanlığını Yönetim Kurulu üyemiz Fatma Yücel'in yürüttüğü UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Kadın İhtisas Komitesi, 13 Aralık 2010 tarihinde kurulmuş olup toplumsal cinsiyet eşitliği, kadının toplumdaki yerinin korunması, eğitim, sağlık ve girişimcilik konularında bilgilendirilmesi ve desteklenmesi ile kadınların karar mekanizmalarında daha fazla yer almaları gibi öncelikli konularda toplantı ve faaliyetlerini sürdürmektedir.

MOST İhtisas Komitesi

Başkanlığını UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkan Vekili Prof. Dr. Halil İbrahim Yalın'ın yürüttüğü MOST İhtisas Komitesi'nin öncelikli konuları arasında sosyal dönüşümler ve bunların yarattığı sorunlar yer almaktadır. Uluslararası göçler, kentleşme gibi konular ülkelerin plan ve politika üretmek zorunda kaldıkları güncel sorunlar olarak ön plana çıkmaktadır. UNESCO Sosyal Bilimler Sektörü'nde yürüttüğü ve desteklediği akademik çalışmalardan elde ettiği bilgileri paylaşarak günümüz dünyasında bu sorunların üstesinden gelmek amacı ile ülkelere yardım etmeye çalışmaktadır. Birleşmiş Milletler Teşkilatı içerisinde Sosyal Değişim ve Dönüşümlerin Yönetimi konusunda çalışan tek birim olarak UNESCO, bilim adamları ve karar vericiler arasında bir köprü görevi üstlenmiş durumdadır. UNESCO Türkiye Millî Komisyonu MOST İhtisas Komitesi kurulduğu günden bu yana sosyal dönüşüm yönetimi yaklaşımı ile çalışmalarına devam etmekte ve 2011 yılında üyeliğe seçildiğimiz Hükümetlerarası MOST Komitesinin çalışmalarını takip etmektedir.

UNESCO'nun kültür programı kültürel çeşitliliğe değer veren, somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını hedefleyen bir içeriğe sahiptir. Bu amaçla UNESCO kültürel mirasın korunmasında çeşitli ölçütler ve kurallar ortaya koymuştur. Ayrıca UNESCO kültürel çeşitliliğin ve kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi amacıyla çeşitli sözleşmeler, tavsiye kararları ve bildirgeler hazırlamıştır. Kültür alanında kazanılan deneyim ve bilgilerin toplanması ve paylaşımı UNESCO'nun kültür alanında gösterdiği diğer faaliyettir. Dünya Miras Alanları Listesi ve İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listeleri somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması için geliştirilmiş ve dünyada en çok tanınan iki UNESCO uygulamasıdır.

Kültürel İfadelerin Çeşitliliği İhtisas Komitesi

2005 yılında 33. UNESCO Genel Konferansında kabul edilen Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi'ni takip etmek ve raporlandırmak, buna dayalı olarak ulusal düzeyde konuyla ilgili farkındalık yaratmak ve ilgili kurumlara danışmanlık yapmak gibi amaçlarla kurulan Kültürel İfadelerin Çeşitliliği (KİFAÇ) İhtisas Komitesi, 36. Genel Konferans kararlarının değerlendirilmesi ve ulusal düzeyde uygulanması çalışmalarının yanında Sözleşmenin hükümetlerarası süreçlerini izlemeyi de sürdürmektedir.

Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi Hükümetlerarası Komitesi IV. Olağan Toplantısı

Kısaca KİFAÇ olarak adlandırılan Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi'nin Hükümetlerarası Komitesi 29 Kasım-3 Aralık 2010 tarihleri arasında Dördüncü Olağan Toplantısını Paris'teki UNESCO Genel Direktörlüğü'nde gerçekleştirmiştir.

İlgili toplantıya ülkemiz adına UNESCO Türkiye Milli Komisyonu KİFAÇ İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. M. Öcal Oğuz, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Şube Müdürü Temuçin Sayar, UNESCO Daimi Temsilciliği adına Babür Girgin ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nden Canan Tanrıöver katılmışlardır.

Toplantı'nın öncesinde "Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Sivil Toplum, Endüstri ve İstatistik Alanlarındaki Durumu"nu değerlendiren bir panel gerçekleştirilmiştir. Komite, Dördüncü Olağan Toplantısında, Sözleşme'nin işbirliği paylaşımı ve şeffaflık, eğitim ve kamu bilinci, bilgi değişimi, analizi ve yayımı ile ilgili Rehber İlkeler hazırlanmasını öngörmüştür. Toplantıda ayrıca gözlemciler listesi, UNESCO'ya Üye ülkelerin Sözleşme'ye taraf olma konusu, Sözleşme'ye amblem oluşturma, Kül-

türel Çeşitlilik Uluslararası Fonu'nun uygulanması ve fonları yükseltme stratejisi, Sözleşme'nin Komite tarafından uygulanması ve sürekliliğinin sağlanması gibi konular ele alınmıştır.

Toplantı sonunda UNESCO Nezdindeki Daimi Temsilcimiz Büyükelçi Gürcan Türkoğlu 03 Aralık 2010 tarihinde basınla Sözleşme ile ilgili süreçlerin paylaşılmasını sağlayan bir toplantıyı gerçekleştirmiş, Paris'te yaşayan ve bu toplantıya katılan Türk basın mensupları ile Sözleşme, kültür endüstrisi, sivil toplum ve kültürel ifade çeşitliliğinin kaynaklarından biri olarak somut olmayan kültürel miras gibi konularda karşılıklı bilgi alışverişinin yapılmasına imkan sağlamıştır.

Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi'nin Üçüncü Taraflar Konferansı

Birincisi 18-20 Haziran 2007, İkincisi 15-16 Haziran 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi'nin Üçüncü Taraflar Konferansı 14-15 Haziran 2011 tarihlerinde Fransa'nın Başkenti Paris'teki UNESCO Genel Direktörlüğü'nde gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin UNESCO'ya Üye ülke statüsüyle gözlemci olarak iştirak ettiği toplantıya İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Canan Tanrıöver katılmıştır.

Toplantıda, Sözleşmenin Hükümetlerarası Komitesi tarafından hazırlanan ve Taraflar Konferansı'nın onayına sunulan aşağıdaki Rehber İlkeler kabul edilmiştir:

- i) Sözleşmenin Görünürlüğünü ve Geçerliliğini Güçlendirmeye Yönelik Rehber İlkeler,
- ii) Sözleşmenin 9. Maddesi kapsamında Bilginin Paylaşımı ve Açıklık ile ilgili Rehber İlkeler,
- iii) Sözleşmenin 10. Maddesi kapsamında Toplumsal Duyarlık ve Eğitimle İlgili Rehber İlkeler,
- iv) Sözleşmenin 19. Maddesi kapsamında Bilgi Değişimi, Analizi ve Dağıtımı ile ilgili Rehber İlkeler.

Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi Uluslararası Komitesi'nin Beşinci Olağan Toplantısı

Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi Uluslararası Komitesi'nin Beşinci Olağan Toplantısı 05-07 Aralık 2011 tarihleri arasında Paris'te gerçekleşmiş, toplantıya UTMK Kültürel İfadelerin Çeşitliliği Komitesi Başkan Vekili Doç. Dr. Serhan Ada ile Komite Raportörü Yeliz Özay katılmıştır. Açılış Oturumuna Büyükelçi Sayın Gürcan Türkoğlu ile Paris UNESCO Türkiye Daimi Temsilciliği'nden de katılım sağlanmıştır.

Toplantıda öne çıkan dört temel konu bulunmaktadır. Bunlardan ilki “Kültürel Çeşitlilik Uluslararası Fonu”nun kullanılması, ikincisi dört yıllık periyodik raporların hazırlanması, üçüncüsü “Uluslararası Danışma ve İşbirliği”nin mevcut durumunun tartışılması olmuş, sonuncusu ise Sözleşme’nin ambleminin belirlenmesine yönelik tartışmalardır.

Kültürel Çeşitlilik Uluslararası Fon’undan malî yardım alacak projelerin belirlenmesi ve bu projelerin sunulduğu ülkeler ile bu projelerin kimler tarafınca hazırlandığı toplantıya asıl damgasını vuran konuların başındadır. Projeleri değerlendirmekle görevli uzmanlar panelinin önerdiği 17 projeye toplam 1.290.409 ABD Doları destek verilmesi kabul edilmiştir. Projeler arasında sivil toplum örgütlerinin hazırladığı kültür endüstrilerinde kapasite artışını öngören ya da bağımsız sanatçıların desteklenmesine yönelik projelerin ağırlık taşıması dikkat çeken diğer bir ayrıntı olmuştur. Fondan yararlanan ülkeler arasında Balkan ve Afrika ülkelerinin çoğunluğu oluşturması da bir diğer dikkat çekici husustur. Aynı zamanda Komite, uzmanların değerlendirme kriterleri ve bu kriterlerin uygulanabilirliği konusunda detaylı bir tartışma yürütmüştür.

Bunların yanı sıra Fon’un bütçesi ve gelir kalemlerinin artırılması için yapılması gerekenler üzerinde görüşülmüş olup, özel kişiler ve kurumlardan alınacak katkıların artırılması için Sekretarya’nın göstereceği çabalara destek olunması görüşü yaygın kabul görmüştür. Fon geliştirme konusunda ise danışmanlık yapan bir şirketten yardım alınması kararlaştırılarak, yönetim ve yönetimin değerlendirilmesi, ilk fonlama döneminde kabul edilen projelerin uygulama etkinliğinin ölçülmesi ve Fon gelir ve giderlerinin denetlenmesi tartışılarak Toplantı sona ermiştir.

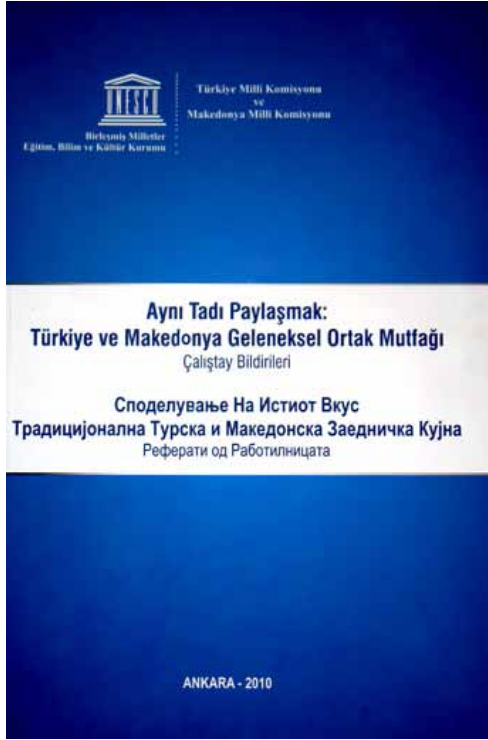
Kültürlerarası Diyalog İhtisas Komitesi

Türkiye-Bulgaristan Sınırdaki Halkların Yaşayan Müzik Formları ve Geleneksel Kültürleri Çalıştayı

“Bulgaristan-Türkiye Sınında Yaşayan Yerel Halkın Geleneksel Kültürleri ve Yaşayan Müzik Biçimleri” projesi, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Kültürel Koridorlar İhtisas Komitesi ve Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü ile UNESCO Bulgaristan Millî Komisyonu, Bulgaristan Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü işbirliği ile gerçekleştirilen projenin 2009 yılında yapılan alan araştırmalarından sonra projenin kapanış çalıştayı Sofya’da yapılmış ve sekiz araştırmacı saha çalışmalarından elde ettikleri veriler doğrultusunda hazırladıkları bildirimleri bu çalıştayda sunmuşlar, bu

bildirilerin yer aldığı üç dilli (Türkçe-Bulgarca-İngilizce) bir bildiri kitabı projenin nihai ürünü olarak 2010 yılında yayımlanmıştır.

Aynı Tadı Paylaşmak: Türkiye ve Makedonya Geleneksel Ortak Mutfak Kültürü Projesi

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Kültürlerarası Diyalog (Kültürel Koridorlar) İhtisas Komitesi ile Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi'nin işbirliğiyle 2008 yılında gerçekleştirilen Proje kapsamında sekiz araştırmacı saha çalışmalarından elde ettikleri veriler doğrultusunda hazırladıkları bildirimlerini Üsküp'te gerçekleştirilen Çalıştay'da sunmuşlar ve bu sunular projenin nihai ürünü olarak üç dilli (Türkçe-Makedonca-İngilizce) bir kitaba dönüştürülmüş ve UTMK yayını olarak 2010 yılında basılmıştır.

Türkiye ve Romanya Geleneksel Ortak Mutfak Kültürü Projesi

Türkiye ve Romanya Geleneksel Ortak Mutfak Kültürü projesi, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Kültürlerarası Diyalog ve Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komiteleri ile Romanya Kültür ve Ulusal Miras Bakanlığı, Romanya Köy Millî Müzesi işbirliği ile ortaya çıkarılmış bir projedir. Projenin amacı iki ülke arasında geçmişten günümüze aktarılan ortak mutfak kültürünün kayıt altına alınarak ortak değerlerin ön plana çıkarılması ve UNESCO felsefesi ile uyumlu olarak toplumlar arasında gittikçe artan bir şekilde karşılıklı anlayış ve hoşgörünün geliştirilmesidir.

Proje saha çalışmaları 29 Mayıs-06 Haziran 2011 tarihleri arasında Romanya'nın Köstence, Tulçe, Babadağ bölgesindeki Türk, Tatar ve Rumen aileler ile görüşmeler yapılarak bu halklar arasında yemek kültürü alanındaki ortaklıklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Projenin Türkiye ayağı 8-14 Eylül 2011 tarihleri arasında Ankara, Polatlı, Eskişehir, İstanbul, Tekirdağ, Kırklareli bölgelerinde yapılmıştır. Bu görüşmelerde yaklaşık 70 soruluk bir anket kullanılarak kaynak kişilerin şifalı bitkilerden, sofrada adablarına, yemek yeme saatlerinden kışlık hazırlıklarına kadar mutfak kültürlerine dair bilgiler toplanmıştır. Saha çalışmaları toplam sekiz kişilik

bir ekip tarafından yürütülmüştür. Türkiye’den bu ekipte yer alanlar Yrd. Doç. Dr. Evrim Ölçer-Özünel (Gazi Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Dilek Türkyılmaz (Gazi Üniversitesi), Neslihan Demirkol (Bilkent Üniversitesi), Selcan Gürçayır (Gazi Üniversitesi), Ezgi Metin-Başat (Gazi Üniversitesi)’dir. Romanya adına Köy Milli Müzesi’den Iulia Anania, Dr. Paula Popoiu, Aurelia Tudor, Folklor ve Etnografiya Enstitüsü’nden Monica Beatrice Bercovici, Laura Negulescu ve Cristina Mihală çalışmalarına katılmıştır. Projenin kapanış çalışmayı 15 Aralık 2011 tarihinde Bükreş’te yapılmış, saha çalışmalarından elde ettikleri veriler doğrultusunda hazırlanan bildirimler bu çalışmada sunulmuştur.

Güney Doğu Avrupa Ülkeleri Kültürel Koridorlar Zirve Forumu 8. Toplantısı 22-23 Haziran 2010 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Kültürel Koridorlar Zirve Forumu’nun Sekizinci Toplantısı, Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül’ün ev sahipliğinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. Birleşmiş Milletler tarafından “Kültürlerin Yakınlaşması Uluslararası Yılı” olarak ilan edilen 2010 yılında, “2010 Avrupa Kültür Başkenti” olan İstanbul’da toplanan Forum’un teması somut olmayan mirasın önemli ve birleştirici bir unsuru olan “Müzik” olmuştur.

İlki 2002 yılında Ohrid’de düzenlenen Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Kültürel Koridorlar Zirve Forumu Toplantıları, UNESCO’nun girişimiyle kültürlerarası diyalogun geliştirilmesi amacıyla başlatılmıştır. Toplantıların esas hedefi Balkan ülkelerinin ortak kültürel mirasının korunması ve geliştirilmesidir. Bu hedefe ulaşmakta bir araç olarak ortaya çıkan “kültürel koridorlar” kavramı sadece rotası üzerindeki somut ve somut olmayan mirasın tespit edilmesine ve korunmasına hizmet etmekle kalmayıp, aynı zamanda bölge halkları arasında diyalogun ve işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Her yıl başka bir tema belirlenerek toplanan Zirve Forumu’nun İstanbul toplantısının teması “Kültürel Diyalogun Metaforu Olarak Müzik” olarak belirlenmiştir. Zirve Forumları boyunca ilk kez somut olmayan kültürel mirasa ait bir kavramın öne çıkarıldığı bu toplantıda amaç, müziğin bölge halkları için birleştirici gücünü öne çıkarmak olmuştur. Benzer ezgilerin etrafında bir araya gelen halklar için müzik, “ortak değer” ünvanının hakkını vererek taşıyan bir unsur olarak kendini göstermiştir. Sayın Cumhurbaşkanı Gül de konuşmalarında müziğin önemine şu sözlerle değinmiştir: “Müziğin, insanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras öğeleri içinde en önemlilerinden biri olduğuna ve bu yönüyle kültürel diyalogun metaforu olarak değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. [...] Bu anlayışla, müziğin, bölgesel barış, diyalog ve işbirliği için bir dostluk köprüsü olarak sağlamlaştırılması gerektiği kanaatindeyim. [...] Bu çerçevede, bugün kabul edeceğimiz “Güneydoğu Avrupa’da Kültürel Diyalogun Metaforu Olarak Müzik” başlıklı İstanbul Deklarasyonu’nun,

bahsettiğim kültürel miras unsurumuzun korunması, geliştirilmesi ve tanıtılması yolunda atacağımız adımların ve ortak irademizin rehberi olacağını düşünüyorum.”

Zirve’de devlet başkanlarının ve temsilcilerinin yaptığı konuşmaların, ayrıca “Kültürel Diyalogun Metaforu Olarak Müzik” başlıklı İstanbul Deklarasyonu’nun tam metninin yer aldığı zirve kitabı Paris’te bulunan UNESCO Genel Merkezi tarafından yayına hazırlanmaktadır.

IICAS Bilim Konseyi Türkiye Toplantısı ve “Bir Kültür Koridoru Olarak İpek Yolu Sempozyumu” 14-16 Ekim 2010 tarihlerinde Antalya Belek’te gerçekleştirildi.

Bir UNESCO Kategori 2 Enstitüsü olan Uluslararası Orta Asya Çalışmaları Enstitüsü’nün (IICAS) 13. Bilim Konseyi Toplantısı Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın ve TRT’nin sponsorluğunda, Bilkent Üniversitesi’nin bilimsel katkılarıyla, Akdeniz Üniversitesi’nin ev sahipliğinde Antalya’da yapıldı. İpek Yolu’nun bir kültür koridoru olarak değerlendirilip bu koridordaki kültürel mirasın çeşitli açılardan ele alındığı bir sempozyum ile desteklenen Bilim Konseyi Toplantısı’nda Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan Müsteşar Yardımcısı Özgür Özasan, IICAS Dönem Başkanı Şahin Mustafayev, TÜRKSOY Genel Sekreter Yardımcısı Fırat Purtaş, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Üyesi ve Kültürel Diyalog ve Kültürel Koridorlar İhtisas Komitesi Başkanı Dr. Mehmet Kalpaklı ve üye ülkelerin Bilim Konseyi temsilcileri hazır bulundu. Toplantıda Dr. Mehmet Kalpaklı, IICAS Bilim Konseyi Türkiye Temsilcisi seçildi.

15 Ekim günü Akdeniz Üniversitesi Atatürk Konferans Salonu’nda “Bir Kültür Koridoru Olarak İpek Yolu Sempozyumu”nun açılış töreni gerçekleştirildi. Akdeniz Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Muharrem Certel, TÜRKSOY Genel Müdür Yardımcısı Fırat Purtaş, Kültür ve Turizm Bakanlığı Proje Koordinatörü Fahri Atasoy, IICAS Dönem Başkanı Şahin Mustafayev, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Özgür Özasan ve UTMK Başkan Vekili Prof. Dr. Öcal Oğuz’un açılış konuşmalarıyla başlayan Sempozyum, İpek Yolu coğrafyası çalışmalarının önemli isimlerinden Prof. Dr. Nejat Diyarbekirli’nin tarihî İpek Yolu hakkındaki bilgilendirici konuşması ile devam etti. Öğleden sonra IICAS Bilim Konseyi üyesi olan ve olmayan biliminsanlarının ve diğer katılımcı kuruluşların temsilcilerinin katılımlarıyla İpek Yolları ile ilgili somut projeler üretilmesine dair bilgi alışverişinin yapıldığı bir toplantı düzenlendi.

16 Ekim günü Sempozyumun ikinci kısmı olan akademik bildirilerin sunumları yapılmıştır. Üç farklı üniversiteden ve üç farklı kuruluştan toplam on iki uzmanın bildiri sunduğu sempozyumda İpek Yolu birçok farklı disiplinin perspektifinden ele alındı. İpek Yolu’nun tarihi, İpek Yolu ve kervansaray mimarisi, Evliya Çelebi Seyahatnamesi’nde İpek Yolu, bir siyaset alanı olarak İpek Yolu, İpek Yolu üzerinde-

ki Oğuz ve Osmanlı şehirleri, İpek Yolu ve somut olmayan kültürel miras, İpek Yolu ve müzik, Küreselleşme bağlamında İpek Yolu ve bir seyahatin gözünden İpek Yolu başlıkları altında bildiriler sunuldu. Bilim Konseyi Toplantısı ve Sempozyum İpek Yolu ile ilgili disiplinler ve uluslararası projelerin bölgesel işbirliği çerçevesinde geliştirilmesi yönünde alınan kararlar son bulmuştur.

Kültürel Yollar ve Rotalar Eğitim Çalıştayı 21-22 Şubat 2011 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, FRİGKÜM Girişimi ve Bilkent Üniversitesi işbirliği ile düzenlenen "Kültürel Yollar ve Rotalar Eğitim Çalıştayı" 21-22 Şubat tarihlerinde gerçekleştirildi. UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Mehmet Kalpaklı, Kültür ve Turizm Bakanı Müsteşar Yardımcısı Özgür Özasan ve Afyonkarahisar Valisi İrfan Balkanlıoğlu'nun katıldığı Çalıştay'da kültür rotalarının Avrupa'daki ve Türkiye'deki konumu, kültürel rotalar konusundaki standartlar, sorunlar, çözüm önerileri tartışılmıştır.

Çalıştay'ın birinci gününde kültürel rotalar konusuna taraf kurum, kuruluş ve girişimcilerden temsilcilerin yaptığı sunumlar yer almıştır. Avrupa Konseyi'nin kültürel rotalar programından sorumlu Alberto D'Alessandro, Avrupa Konseyi'ne bağlı Avrupa Kültürel Rotalar Enstitüsü'nden Claire de Fenoyl, Hollanda Yürüyüş Derneği Wandelplatform (LAW) ve Avrupa Yürüyüşçüler Derneği (The European Ramblers Association-ERA) yürütücü kurulu üyesi Robert Franssen, Frig Yolu ortaya çıkaran ekibi temsilen Hüseyin Sarı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü'nden Güldal Bozkurt ve Zeynep Şahin, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden Umut Özdemir, Likya Yolu, St. Paul Yolu ve Kaçkar Rotalarını hazırlayan Kate Clow, Evliya Çelebi Yolu'nu ortaya çıkaran Caroline Finkel ve UNDP'den Egemen Çakır tarafından son derece bilgilendirici sunumlar yapılmıştır. 20 kadar rota sahibinin ve konu ile ilgili yerel yönetim temsilcilerinin de katıldığı Çalıştay, bu konuda henüz yolun başında olan Türkiye'de sürdürülebilir, çevresel, tarihî ve yerel halk dostu bir turizm biçimi olarak kültürel rotaların ortaya çıkarılması, iyileştirilmesi ve tanıtılması açısından ileride yapılacak çalışmalara temel oluşturacak niteliktedir. Çalıştay'ın ikinci gününde ise Frig Yolu'nda uygulamalı yürüyüş yapılmıştır.

Somut Kültürel Miras İhtisas Komitesi

Somut Kültürel Miras İhtisas Komitesi'nin uzun dönem hedefleri arasında Dünya Miras Alanları'nın sürdürülebilir korunması, 1972 Sözleşmesi'nin ilkelerinin yaygınlaştırılması ve Dünya Miras Listesi'ndeki Türkiye miras alanlarının arttırılma-

şı bulunmaktadır. Komitemizin orta dönem hedeflerine bakılacak olursa; Dünya Miras Alanlarının izlenmesi, Geçici Liste'nin ulusal ölçekte bir sistematik ile değerlendirilmesi ve kurumsallaştırılması ile 2011 yılında gerçekleşen 36. UNESCO Genel Konferansının tavsiye kararı olan Tarihî Kentsel Peyzajlar yaklaşımının yaygınlaştırılması ve yasalaşmasının desteklenmesi iken, kısa dönemdeki hedefleri ise Dünya Miras Komitesine üyelik adaylığının kazanılması, UNESCO'nun kültür faaliyetlerine aktif katılım ve değişen UNESCO kavramlarına adapte olunmasıdır.

UNESCO Somut Kültürel Miras konusundaki 2008-2013 stratejik hedefleri ise;

- “Kültürel Mirasın Sürdürülebilir Biçimde Korunması ve Geliştirilmesi”
- “Kültürel Çeşitliliğin, Kültürlerarası Diyalogun ve Barış Kültürünün Geliştirilmesine Katkı Sağlanması” şeklindedir.

Katılım Sağlanan Ulusal ve Uluslararası Toplantılar

- 08 Temmuz 2010** : “İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı” çalışmalarını kapsamında ortak akıl yaratmayı amaçlayan Arama Konferansı Bilgi Toplantısı, İstanbul Metropolitan Planlama Merkezi, Beyoğlu, İstanbul
- 20-21 Temmuz 2010** : “İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı” Çalışmaları Kapsamında Ortak Akıl Yaratmayı Amaçlayan Arama Konferansı, Haliç Kongre Merkezi, İstanbul
- 21 Eylül 2010** : İstanbul Kalkınma Ajansı “İstanbul Bölge Planı 2010-2013 için” Karar Konferansı, WOW Kongre Merkezi, İstanbul
- 03 Kasım 2010** : UNESCO Osman Hamdi Bey'in Ölümünün 100.Yıldönümü Üst Kurul toplantısı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara
- 12 Kasım 2010** : II. Arama Konferansı (Eylem Mimarisi Çalıştayı)'nın Sonuçları Danışma Kurulu Toplantısı, KUDEP, Süleymaniye-Fatih, İstanbul
- 21 Şubat 2011** : İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı Taslağı Değerlendirme Danışma Kurulu Toplantısı, KUDEP, Süleymaniye-Fatih, İstanbul
- 04 Mart 2011** : 2011 Konut Kurultayı, İstanbul Kongre Merkezi, Harbiye, İstanbul
- 25-27 Mayıs 2011** : UNESCO Tarihi Kent Peyzajları Uzmanlar Toplantısı, UNESCO Merkezi, Paris, Fransa

- 03 Haziran 2011** : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Etüt ve Projeler Daire Başkanlığı - Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü "İstanbul'un Tarihi Alanları'na İlişkin Rapor ve Karar Tasarısı Değerlendirme" Toplantısı, İstanbul Metropolitan Planlama Merkezi, Beyoğlu, İstanbul
- 13 Haziran 2011** : UNESCO Dünya Miras Komitesi Toplantısı Öncesinde Gelişen Aşama ve Tarihi Yarımada Yönetim Planı Onay Süreci Değerlendirilmesi Danışma Kurulu Toplantısı, KUDEP, Süleymaniye-Fatih, İstanbul
- 19-29 Haziran 2011** : UNESCO Dünya Miras Komitesi Toplantısı, UNESCO Merkezi, Paris (UNESCO uzmanlarıyla çeşitli görüşmeler ve Somut Kültürel Miras Komitesi Tarihi Kent Peyzajları Projesi Tanıtım Broşürü dağıtımı)
- 12 Ekim 2011** : İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı Taslağında Gelişen Aşamanın Değerlendirilmesi Danışma Kurulu Toplantısı, KUDEP, Süleymaniye-Fatih, İstanbul
- 21 Ekim 2011** : Avrasya Tüneli Bilgilendirme Toplantısı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul İl Kültür Müdürlüğü, Atlas Pasajı, Beyoğlu, İstanbul
- 03-05 Kasım 2011** : 36. UNESCO Genel Genel Konferansı, UNESCO Merkezi, Paris, Fransa
- 23-24 Aralık 2011** : Kültür ve Turizm Bakanlığı, UTMK, TÜRKSOY, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Gazi Üniversitesi ve YÖN Grup'un düzenleyiciler komitesinde bulunduğu "2011 Kültür Turizm Zirvesi", Sheraton Oteli, Ankara
- 26 Aralık 2011** : İstanbul Avrasya Tüneli finansör kurumu tarafından proje hakkında tarihi çevre koruma bağlamındaki görüşümüzün sorulması üzerine 21 Ekim 2011 tarihinde İstanbul'da İl Kültür Müdürlüğü'nde yapılan bilgilendirme toplantısı ve 21 Ekim ve 21 Aralık 2011 tarihlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda Müsteşar Sayın Özgür Özaslan ile bakanlık yetkilileri ve Ulaştırma Bakanlığı yetkilileriyle yapılan bilgilendirme görüşmeleri sonrasında Somut Kültürel Miras İhtisas Komitesi tarafından bu konuda rapor hazırlanması ve UTMK Başkanlık Divanı'na sunulması konuları Somut Kültürel Miras İhtisas Komitemiz tarafından yürütülmüştür.

Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi

Bilindiği üzere, Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu olan UNESCO, 17 Ekim 2003 tarihli 32. Genel Konferansı'nda Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesini kabul etmiştir. Sözleşme'nin ikinci maddesi Somut Olmayan Kültürel Miras'ı şu şekilde tanımlamaktadır:

“Somut Olmayan Kültürel Miras”, toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânlar anlamına gelir. Kuşaktan kuşağa aktarılan bu somut olmayan kültürel miras, toplulukların ve grupların çevreleriyle, doğayla ve tarihleriyle etkileşimlerine bağlı olarak, sürekli biçimde yeniden yaratılır ve bu onlara kimlik ve devamlılık duygusu verir; böylece kültürel çeşitliliğe ve insan yaratıcılığına duyulan saygıya katkıda bulunur. İşbu Sözleşme bağlamında, sadece, uluslararası insan hakları belgeleri esaslarına uyan ve toplulukların, grupların ve bireylerin karşılıklı saygı gereklerine ve sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun olan somut olmayan kültürel miraslar göz önüne tutulacaktır.

Sözleşmenin aynı maddesinin 2. fıkrası Somut Olmayan Kültürel Mirasın belirttiği alanları şu şekilde tanımlamaktadır:

- Somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlar;
- Gösteri sanatları;
- Toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şölenler;
- Doğa ve evrenle ilgili uygulamalar;
- El sanatları geleneği.

Sözleşme, bu alanlarda beliren mirasın araştırılmasını, derlenmesini, arşiv ve dokümantasyon merkezlerinin oluşturulmasını, müzelerinin kurulmasını, öğretim kurumlarında ders olarak okutulmasını, kitle iletişim araçlarında olumlu kültür değerleri olarak yer verilmesini ve kuşaklar arasında ortaya çıkan kopuklukları giderecek tarzda etkin biçimde değerlendirilmesini temel amaçlar ve eylem planları arasında görmektedir.

Sözleşmenin 13. maddesi, somut olmayan kültürel mirasın ulusal ölçekte korunmasına işaret ederken devlet içinde kurumlaşmaların özendirilmesini ve basın yayın organlarında somut olmayan kültürel mirasa belli bir kota ayrılmasını istemektedir. Sözleşmenin 14.maddesi, somut olmayan kültürel mirasın ilkokuldan başlayarak bütün eğitim kurumlarında ders olarak okutulmasını öngörmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14.07.2004 tarihli 5225 sayılı “Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu”, somut olmayan kültürel miras kavramını tanımlamakta, bu mirasın halkbiliminin inceleme alanını oluşturduğunu vurgulamakta ve kültür yatırımları alanındaki önceliğini ortaya koymaktadır.

Sözleşme, TBMM'nin 19.01.2006 tarihli oturumunda oy birliği ile kabul edilmiş ve Türkiye taraf olmuştur. “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun” (No: 5448) 21 Ocak 2006 tarih ve 26056 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Konuyla ilgili belgeler 23/03/2006 tarihinde UNESCO Genel Müdürlüğü’ne verilmiş ve böylece Türkiye’nin sözleşmeye taraf olma süreci tamamlanmıştır.

27-29 Haziran 2006 tarihlerinde Fransa’nın başkenti Paris’teki UNESCO Genel Müdürlüğü’nde toplanan Taraf Devletler Genel Kurulu’nda Türkiye, Sözleşmenin Yönetim Kurulu niteliğindeki Hükümetlerarası Komite’ye seçilmiştir. Türkiye, 2010 yılında biten Komite üyeliğinde Millî Komisyonumuzun ve Somut Olmayan Kültürel Miras Komitemizin Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz tarafından temsil edilmiştir.

İhtisas Komitesi’nin Katıldığı Sözleşme ile İlgili Resmî Toplantılar

İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi Alt Organ Üyeliği

Türkiye 2006-2010 yıllarında Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi Hükümetlerarası Komitesi’ne ve 2008-2010 yılları arasında Temsili Listeye yazılması istenen aday dosyaları inceleyen Alt Organ’a seçilmiştir. 2009 ve 2010 yılı için Sözleşmeye taraf devletlerden gelen 170 adaylık dosyası alt organda ülkemiz adına görev yapan Komite Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz tarafından incelenerek raporlandırılmıştır.

15-19 Kasım 2010 tarihlerinde Kenya’nın Nairobi kentinde 5. Hükümetlerarası Komite Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Komite toplantısına, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. M. Öcal Oğuz katılmıştır.

22-24 Haziran 2010 tarihlerinde Fransa’nın Paris kentinde Taraf Devletler 3. Genel Kurulu yapılmıştır. Toplantıya UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkan Yardımcısı Prof. Dr. M. Öcal Oğuz katılmıştır.

22-29 Kasım 2011 tarihlerinde Endonezya’nın Bali Adasında 6. Hükümetlerarası Komite Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Komite toplantısına, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. M. Öcal Oğuz ve raportör Selcan Gürçayır katılmıştır.

İhtisas Komitemizin Katıldığı Uzman Toplantıları

“Somut Olmayan Kültürel Mirasın Örgün ve Yaygın Eğitimde Değerlendirilmesi Uluslararası Uzmanlar Toplantısı” 14-17 Eylül 2010 tarihleri arasında Antalya’da gerçekleştirildi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın ev sahipliği ve UTMK Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi’nin katkılarıyla 14-17 Eylül 2010 tarihlerinde “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Örgün ve Yaygın Eğitimde Değerlendirilmesi” konulu uluslararası uzmanlar toplantısı Antalya’da düzenlenmiştir. Toplantıya ülkemizden gelen katılımcıların yanı sıra 14 farklı ülkeden katılımcılar da iştirak etmiştir. Toplantıda Somut Olmayan Kültürel Mirasın örgün ve yaygın eğitim kurumları aracılığıyla aktarılmasının önemi vurgulanmış ve aktarılma yollarına ilişkin ülkeler arasında fikir alışverişinde bulunulmuştur. “Örgün Eğitim ve Somut Olmayan Kültürel Miras” başlığı altında anaokullarında somut olmayan kültürel miras bilincinin aşılması ve ilköğretim okullarına somut olmayan kültürel mirasa ilişkin bağımsız bir ders açılmasının, somut olmayan mirasın aktarılmasına gelecekte kazandırması öngörülen katkılar tartışılmıştır. Liselerde ve üniversitelerde somut olmayan kültürel mirasın aktarılması konusunda yapılması öngörülenler yenilikler de tartışma gündem maddeleri arasındaki yerini almıştır. Ülkelerin eğitim mevzuatlarında somut olmayan kültürel mirasın yer alma biçimi ve bu alandaki eksikliklerin nasıl giderilebileceği de uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir.

Toplantıya katılan uzmanlar “Yaygın Eğitim ve Somut Olmayan Kültürel Miras” başlığı altında yaygın eğitim sürecinde Yaşayan İnsan Hazinesi Programının ve usta-çırak ilişkisinin önemini vurgulamışlardır. Somut olmayan kültürel mirasın aktarılması konusunda Sivil Toplum Kuruluşları veya devlet eliyle açılan mesleki beceri kazandırma kursları ve hayat boyu öğrenme programlarının katkıları da toplantıda üzerinde durulan konulardan bazılarıdır. Kitap, gazete, dergi, televizyon, radyo yayınları vb. kültür endüstrisi alanlarının somut olmayan kültürel mirasın aktarılması sürecindeki rolü de tartışılmıştır. Sonuç olarak, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi’nin yaygın ve örgün eğitimde sözü geçen bu mirasın aktarılmasının önemine vurgu yapan 14. maddesine dikkat çekilerek, anaokullarından başlayarak bütün eğitim basamaklarında ve ders müfredatlarında somut olmayan kültürel mirasa yönelik farkındalık geliştirilmesi, Taraf Devletlerin eğitime ilişkin mevzuatlarının yeniden gözden geçirilerek somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasına fırsat veren hukuki, kurumsal ve mâlî düzenlemeleri içermesinin sağlanması yönünde adım atılması, Sivil Toplum Kuruluşları tarafından müze ve eğitim merkezlerinin açılması ve somut olmayan mirasın aktarılmasında kadının, Yaşayan İnsan Hazinesinin, medya kanallarının ve Sivil Toplum Kuruluşlarının rol ve katkılarının teşviki tavsiye edilmiştir.

Somut Olmayan Kültürel Miras'ın korunması konusunda uluslararası işbirliğinin sağlanması:

Bu kapsamda 2008 ve 2009 yıllarında alan çalışmaları yapılan Aynı Tadı Paylaşmak: Türkiye ve Makedonya Ortak Geleneksel Yemek Kültürü ve Bulgaristan-Türkiye Sınırdaki Yaşayan Yerel Halkın Geleneksel Kültürleri ve Yaşayan Müzik Biçimleri projelerinin bildiri kitapları Somut Olmayan Kültürel Miras ve Kültürlerarası Diyalog İhtisas Komitesi ortak çalışması olarak 2010 yılında hazırlanmış ve üç dilli olarak yayımlanmıştır.

Aynı Tadı Paylaşmak: Türkiye ve Makedonya Geleneksel Ortak Mutfak Kültürü” Projesi

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Somut Olmayan Kültürel Miras ve Kültürel Koridorlar İhtisas Komiteleri ile UNESCO Makedonya Millî Komisyonu, Kültürel Mirası Koruma Ofisi ve Make-

donya Müzesi işbirliğinde gerçekleştirilen projenin nihai ürünü olarak Çalıştay'da sunulan bildirilerin yer aldığı üç dilli (Türkçe-Makedonca-İngilizce) kitap yayıma hazırlanmış, 2010 yılında basılmıştır.

Bulgaristan-Türkiye Sınırdaki Halkların Yaşayan Müzik Formları ve Geleneksel Kültürleri” Projesi

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Somut Olmayan Kültürel Miras ile Kültürlerarası Diyalog İhtisas Komiteleri tarafından UNESCO Bulgaristan Millî Komisyonu ve Bulgaristan Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü ile yürütülen işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında yapılan çalıştayda sunulan bildirilerin yer aldığı üç dilli (Türkçe-Bulgarca-İngilizce) bildiriler kitabı 2010 yılında yayımlanmıştır.

2011 yılı UNESCO tarafından Evliya Çelebi yılı olarak benimsenmiştir. Evliya Çelebi'nin Sözlü Kaynakları Uluslararası Sempozyumu 25-26 Nisan 2011 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı ve Tarih bölümleri işbir-

liğinde 25-26 Nisan 2011 tarihlerinde “Evliya Çelebi'nin Sözlü Kaynakları” konulu bir sempozyum gerçekleştirilmiştir. Evliya Çelebi'nin 400. doğum yılı olan 2011 yılı, 35. UNESCO Genel Konferansı'nda UNESCO ile ilişkilendirilen anma yıldönümleri kapsamında kabul edilmiş ve birçok etkinlik düzenlenmiştir. Evliya Çelebi'nin Sözlü Kaynakları Sempozyumu'yla Evliya Çelebi ve Seyahatnâme'nin sözlü kültür araştırmalarındaki yeri ve değerinin folklor, tarih, edebiyat gibi çeşitli disiplinlerden araştırmacılar tarafından farklı bakış açılarıyla irdelenmesi amaçlanmıştır. Sempozyuma Türkiye'den ve dünyadan Evliya Çelebi konusunda uzman 25 akademisyen katılmıştır. Sempozyumun ilk akşamı Bezmââ Topluđu Evliya Çelebi Dönemi Musikisinden örnekler vermişlerdir. Sempozyumda sunulan

bildirilerden oluşan bildiri kitabı UNESCO Türkiye Millî Komisyonu yayınları arasından çıkacaktır.

Somut Olmayan Kültürel Miras Güneydoğu Avrupa Uzmanlar Toplantısı 2010 yılında Romanya'da gerçekleştirilmiştir.

03-08.05.2010 tarihleri arasında Romanya'da gerçekleştirilen Somut Olmayan Kültürel Miras Güneydoğu Avrupa Uzmanlar Toplantısı'na UNESCO Türkiye Millî Komisyonu adına UTMK Yönetim Kurulu Üyesi ve Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz katılmıştır. Toplantıda 1972 Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi ile 2003 Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi arasındaki ilişki ve işbirliği konusu tartışılmıştır.

Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Somut Olmayan Kültürel Miras V. Uzmanlar Toplantısı 12-13 Mayıs 2011 tarihlerinde Sırbistan'ın Belgrat kentinde gerçekleştirilmiştir.

Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Somut Olmayan Kültürel Miras Uzmanlar Toplantısı'nın beşincisi UNESCO Venedik-BRESCE Ofisi ve Sırbistan Kültür, Basın ve Bilgi Toplumunu Bakanlığı'nın işbirliğinde 12-13 Mayıs 2011 tarihlerinde Sırbistan'ın Belgrat kentinde düzenlenmiştir. Toplantıda, Güneydoğu Avrupa ülkeleri somut olmayan kültürel mirası tespit etme, belgeleme ve envantere alma konusunda yasal ve ulusal düzenlemeler ve stratejiler hazırlama ve geliştirme konusunda teşvik edilmişlerdir. Somut olmayan kültürel mirasın korunmasında ve bu süreçte gelecek taşıyıcılarının ve aktarıcılarının yer almasında envanter çalışmalarının önemi

temel bir etmen olarak vurgulanmıştır. Somut ve somut olmayan kültürel miras arasındaki yakın ilişkiler ve kültürel mirasa bütüncül bir biçimde yaklaşma gereği akılda tutularak araştırma, belgeleme, elektronik ortamlarda kataloglama teşvik edilmiştir. Somut olmayan kültürel mirasın korunmasında toplulukların katılımının öneminin altı çizilmiştir. Paylaşılan mirasın ve bölgesel işbirliğinin önemine dikkat çekilerek çok uluslu dosya hazırlama ve çok uluslu projeler gerçekleştirme konusunda bölge ülkelerinin harekete geçmesi özendirilmiştir. Sofya’da bulunan Kategori II Merkezi’nin somut olmayan kültürel miras konusundaki bilgileri ve en iyi uygulamalarını paylaşmak amacıyla somut olmayan kültürel mirasla ilgili bütün paydaşlar, organizasyonlar ve enstitülerin yer aldığı bölgesel bir interaktif platform oluşturması önerilmiştir. Toplantıda öne çıkan konulardan bir diğeri de somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında resmî ve resmî olmayan eğitim ve müfredat programları olmuştur.

Türksoy III. Somut Olmayan Kültürel Miras Semineri 27- 29 Mayıs 2010 tarihleri arasında Azerbaycan’ın Bakü ve Şeki Şehirlerinde gerçekleştirilmiştir.

Birincisi 16-17 Ekim 2008 tarihinde Ankara’da, ikincisi 27-30 Nisan 2009 tarihinde Almatı’da gerçekleştirilen TÜRKSOY üyesi ülkelerin Somut Olmayan Kültürel Miras Semineri’nin üçüncüsü 27- 29 Mayıs 2010 tarihlerinde Azerbaycan Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın ev sahipliğinde, Bakü ve Şeki şehirlerinde gerçekleştirilmiştir.

IV. TÜRKSOY Üyesi Ülkeler IV. Somut Olmayan Kültürel Miras Semineri 16-17 Eylül 2011 tarihleri arasında düzenlenmiştir.

TÜRKSOY üyesi ülkelerin Somut Olmayan Kültürel Miras Seminerinin dördüncüsü 16-17 Eylül 2011 tarihlerinde Tataristan Kültür Bakanlığı’nın ev sahipliğinde, Kazan ve Arça şehirlerinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda TÜRKSOY tarafından hazırlanan Somut Olmayan Kültürel Mirasın Temsili Listesi’nin geliştirilerek sürdürülmesi, TÜRKSOY üyesi ülkelerin somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında örgün ve yaygın eğitim alanlarında gerekli iyileştirmeleri yapmaları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının ve uygulayıcıların TÜRKSOY ağına dâhil edilmesi tavsiye edilmiştir. TÜRKSOY üyesi ülkeler arasında Ahmet Yesevi, Köroğlu, Dede Korkut, masal, efsane, hikâye, gelenek, müzik, yemek ve el sanatları gibi ortak kültür değerleri alanında projeler hazırlanması ve her yıl üç şehrin Somut Olmayan Kültürel Miras başkenti seçilmesi teşvik edilmiştir. Bu bağlamda, 2012 yılında Tataristan’ın Yalabuga şehri “Deri Sanatı” Başkurdistan’ın Ufa şehri “Keçe Sanatı” ve Azerbaycan’ın Gence şehrinin “Âşık Sanatı” başkenti ilan edilmiştir. TÜRKSOY üyesi ülkelerin Yaşayan İnsan Hazinesi çalışmalarını hızlandırmalarının, UNESCO’ya sunulacak Somut Olmayan Kültürel Miras unsurlarına ilişkin ortak dosyaya Köroğlu’ndan başlanmasının ve TÜRKSOY bünyesinde ayrı bir SOKÜM birimi oluşturulması yönündeki kararın bir an önce hayata geçirilmesinin önemine dikkat çekilmiştir. SOKÜM

çalışmalarını UNESCO ile uyumlu bir şekilde yürütecek bir "Kategori 2 Merkezi" kurulması için çaba gösterilmesinin ve TÜRKSOY üyesi ülkeler arasında ikili/çoklu SOKÜM projelerinin hazırlanmasının önemi vurgulanmış ve TÜRKSOY SOKÜM Seminerinin beşincisinin 2012'de Başkurdistan'ın başkenti Ufa'da düzenlenmesi kararı alınmıştır.

Türkiye ve Romanya Ortak Mutfak Kültürü Projesi

Romanya Mutfak Etkileşimi projesi, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi, Kültürlerarası Diyalog İhtisas Komitesi ve Romanya Kültür Bakanlığı'nın işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir. Mutfak alanındaki karşılıklı etkileşimin araştırıldığı proje ile iki ülke arasındaki mevcut dostluk ve işbirliğinin güçlendirilmesi ve genç kuşaklar tarafından bilinmeyen ve gündem güne yok olma tehlikesi altına giren geleneksel mutfak kültürünün araştırılıp öğrenilmesi ve paylaşılıp korunması amaçlanmıştır. Proje kapsamında 31 Mayıs- 06 Haziran 2011 tarihlerinde Romanya'nın Bükreş, Babadağ, Köstence, Cumpana, Maçin, Fantanemare, Tulça, ve Independenza yerleşim yerlerinde, 07-15 Eylül 2011 tarihlerinde Türkiye'nin Ankara, Eskişehir, İstanbul, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde her iki ülke uzmanlarının katılımıyla alan araştırmaları gerçekleştirilmiştir. Romanya'dan ve Türkiye'den halkbilimi, antropoloji ve somut olmayan kültürel miras uzmanlarının katıldığı alan çalışmalarından elde edilen verilerden hareketle yazılan bildiriler 15 Aralık 2011 tarihinde Romanya'nın Bükreş kentinde yapılan bir Çalıştay'la alan uzmanları ve kamuoyunun dikkatine sunulmuştur. Çalıştay'da sunulan bildirilerin yer aldığı bildiri kitabı 2012 yılında UNESCO yayınları arasından çıkacaktır.

Sualtı Kültürel Miras İhtisas Komitesi

Başkanlığını Yönetim Kurulu üyesi Yonca Moralı'nın yürüttüğü 10 Mayıs 2011 tarihinde kurulan UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Sualtı Kültürel Miras İhtisas Komitesi 2001 yılında 31. UNESCO Genel Konferansında kabul edilen Sualtı Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesini takip etmekte ve bu konudaki danışmanlık görevini sürdürmektedir.

Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıkları İhtisas Komitesi

Başkanlığını UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu üyesi Dr. Mehmet Kalpaklı'nın yürüttüğü Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıkları İhtisas Komitesi 13 Aralık 2010 tarihinde kurulmuştur. Komite 1970 yılında UNESCO tarafından kabul edile Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıklarının Ait Olduğu Ülkeye İadesi Sözleşmesi çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir.

İletişim İhtisas Komitesi

UNESCO sözlü ve görsel düşünce ve fikirlerin özgürce dolaşımını desteklemektedir. Bu bağlamda UNESCO fikirlerin özgürce ifadesi ve paylaşımı ile bilgiye erişim, medya ve küresel bilgi ağlarında kültürel çeşitliliğin korunması ve çoğulculuk, iletişim teknolojilerine erişimde eşitlik gibi temel ilkeleri benimsemiştir. UNESCO, Bilgi ve İletişim Sektörü'nde "Herkes için Bilgiye Erişim" felsefesiyle hareket ederek uluslararası platformda çalışmalarını sürdürmektedir.

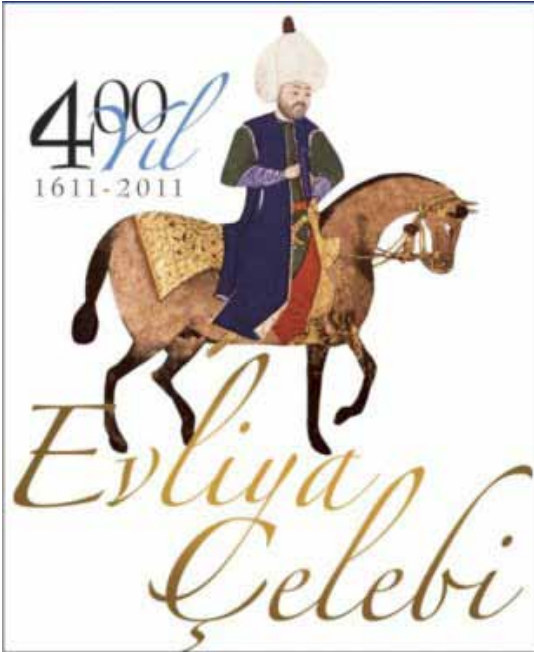
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu İletişim İhtisas Komitesi 2010 yılında yeni Yönetim Kurulu'nun oluşumundan sonra UNESCO Türkiye Millî Komisyonu önceki Başkanı Prof. Dr. Nabi Avcı başkanlığında kurulmuş, Prof. Avcı'nın Yönetim Kurulu'ndan ayrılmasından sonra Komite'nin Başkanlığı'nı Prof. Dr. Şükrü Akalın yürütmüştür. İletişim İhtisas Komitesi aylık komite toplantıları ve katıldığı ulusal ve uluslararası toplantılarla Komisyonumuz ve ülkemiz için danışsal görevini yürütmeye devam etmektedir.

UNESCO Anma Yıldönümleri

Osman Hamdi Bey'in Ölümünün 100. yılı anısına 2010 yılı UNESCO tarafından Osman Hamdi Bey yılı ilan edilmiştir.

Türk müzeciliği ve arkeolojisinin öncülerinden biri olan sanat uzmanı Osman Hamdi Bey (1842-1910) aynı zamanda ünlü bir ressamdır. İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin kurucusudur. Osman Hamdi Bey aynı zamanda 1987 yılında UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne alınan Nemrut Dağı'nda ilk bilimsel arkeoloji kazısını da yürütmüştür. Eski adı İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi olan bugünkü adıyla Mimar Sinan Üniversitesi'nin de kurucusudur.

Evliya Çelebi'nin 400. Doğum Günü olması nedeniyle 2011 yılı UNESCO tarafından Evliya Çelebi yılı olarak ilan edilmiştir.

Uluslararası üne sahip gezgin, yazar, şair ve müzisyen Evliya Çelebi (1611-1682) 17. yüzyılın seçkin seyahat edebiyatı eserlerinden Seyahatname'nin yazarıdır. Çelebi tüm Osmanlı İmparatorluğu'nun yanı sıra Asya, Orta Doğu ve Avrupa'daki pek çok şehir ve kasabayı gezmiş ve bu gezilerindeki farklı deneyim ve gözlemlerini eserinde kaleme almıştır. Seyahat ettiği bölgelere ait kostüm, gelenek, tarih, önemli kişiler ve mimariye ait bilgileri de bu önemli eserinde paylaşmıştır.

Seyahatname adını verdiği 10 ciltlik bu kitap serisi Türk Edebiyatı'nın ilk ve önde gelen eserlerinden biridir. Çelebi aynı zamanda yerel lehçe ve dillere de büyük önem vermiş ve tüm kitleleri hedef alarak açık ve yalın bir yazma metodu tercih etmiştir.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Logo Destekleri

2010 Yılı Logo Destekleri

İdil Kaymakamlığı tarafından, Şırnak İdil Kaymakamlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı ortaklığında 22 Kasım 2010 – 26 Haziran 2011 tarihlerinde “Somut Olmayan Kültürel Miras İdil’de Karagöz Eğitimi” adıyla gerçekleştirilen projede UNESCO logo ve ismi kullanılmıştır.

Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Öğretim üyesi Doç. Dr. Hüseyin Sarı tarafından hazırlanan “Frig Yürüyüş Yolu” adlı projede UNESCO logo ve ismi kullanılmıştır.

Kütahya Valiliği’nin Mart 2011’de gerçekleştirecekleri “Doğumunun 400. Yılında Uluslararası Evliya Çelebi” konulu sempozyumda UNESCO logo ve ismi kullanılmıştır.

2011 Yılı Logo Destekleri

Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 13-16 Ekim 2011 tarihleri arasında Ankara’da Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresinde UNESCO isim ve logosu kullanıldı.

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 4. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumunda UNESCO isim ve logosu kullanıldı.

Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü “Kent ve Seyyah” projesinde UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği’nin Şahmaran Efsanesi’nin kitap ve belgesel film olarak kayıt altına alınması amacıyla yürüttükleri çalışmada UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından gerçekleştirilen IAMCR(Kent, Bağlanabilirlik ve Yaratıcılık) başlıklı konferansta UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Özel Çakabey Okulları tarafından Dünya Mirasları Türkiye ismini taşıyan iki ayrı dildeki kitap ve aynı ismi taşıyan fotoğraf sergisinde UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Trakya Üniversitesi Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Müdürlüğü tarafından 27 Haziran-03 Temmuz 2011 tarihlerinde Uluslararası Tarihi Kırkpınar Sempozyumunda UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Hasan Ali Yücel’in ölümünün 50. yıldönümü dolayısıyla Ankara Üniversitesi Rektörlüğü 25 Şubat 2011 tarihinde düzenlenen etkinlikte UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nun 2011 Uluslararası Kimya Yılı Etkinlikleri kapsamında hazırladığı ve bir dizi faaliyeti içeren projede UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Kırkpınar Yağlı Güreş Festivalinin Ulusal ve Uluslararası tanıtımına yönelik olarak hazırlanan projeler kapsamında “Pehlivan” adlı prestij nitelikli kitap, fotoğraf kataloğu, broşür, tanıtım CD’si ve sergi afişlerinde, ayrıca Evliya Çelebi’nin 400. Doğum Yıldönümünün kutlanması amacıyla ilgili Bakanlığın koordinasyonunda yapılacak etkinliklerde UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

Hacettepe Üniversitesi ile British Council tarafından ortaklaşa “Paylaştığımız Avrupa” projesinin bir parçası olarak hazırlanan Evliya Çelebi kitapçığında UNESCO logo ve ismi kullanıldı.

HABERLER

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yeni Hizmet Binasında

Kısa adı UNESCO olan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Millî Komisyonu 28 Kasım 2011 tarihinden itibaren çalışmalarını yeni hizmet binasında sürdürmeye başlamıştır.

Gaziosmanpaşa Reşit Galip Caddesi Hereke Sokak No:10'da yer alan iki katlı müstakil binada çalışma ofislerinin yanı sıra UNESCO ile ilgili yayınların yer aldığı ve Kurum araştırmacılarına açık olan İhtisas Kütüphanesi, bir Toplantı Salonu ve 75 kişilik Konferans Salonu bulunmaktadır.

Yenilenen İnternet Sayfamız

UTMK yeni hizmet binasına taşındıktan sonra İnternet sayfasını ve içeriklerini de yeniden oluşturdu. UNESCO'nun Kuruluş Sözleşmesinden başlayarak önemli bütün sözleşmeler, tavsiye kararları, bildirme ve raporlar Türkçeleştirilerek veya mevcut Türkçe metinlerine ulaşılarak İnternet sayfamızda erişilir hâle getirilmiştir. Ayrıca İhtisas komitelerimizin ulusal ve uluslar arası düzeydeki çalışmalarında edinilen bilgi ve deneyimleri içeren raporlar da sitemizde erişime açık hâle getirilmiştir. İnterneti daha etkin kullanmak üzere güncelleme çalışmalarımız sürmekte ve ziyaretçi sayımız günden güne artmaktadır.

The screenshot shows the UNESCO Türkiye Millî Komisyonu website. The header includes the UNESCO logo and the text 'UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'. The navigation menu includes 'Anasayfa', 'Eğitim', 'Doğal Bilimler', 'Sosyal ve Değerli Bilimler', 'Kültür', 'Bilgi ve İletişim', and 'Ara'. The sidebar on the left contains links for 'Yönetim Kurulu', 'Genel Sekreterlik', 'Hakkımızda', 'UNESCO Hakkında', 'Dünya Miras Listelerinde Türkiye', 'Başın Açılmaları', 'BASINDA UNESCO TÜRKİYE', 'E-posta', and 'UNESCO Kurumsal İletişim'. The main content area is titled 'Önceki Başkanlarımız' and displays six portraits of former presidents. Below the portraits are four buttons: 'UTMK'nın YAPISI', 'XXVI. DÖNEM GENEL KURUL ÜYELERİ', 'UNESCO YÜRÜTME KURULUNDAKİ TEMSİLCİLERİMİZ', and 'UNESCO TÜRKİYE MİLLÎ KOMİSYONU YÖNETMELİĞİ'. Below these are two more buttons: 'İHTİSAS KOMİTELERİ YÖNERGESİ' and 'UNESCO Türkiye Millî Komisyonu İhtisas Kurulu T. Tebliği (25 Mayıs 1948)'. At the bottom, there is a section titled 'TÜRKSOY ÜYESİ ÜLKELER UNESCO MİLLÎ KOMİSYONLARI TOPLANTILARI' with four buttons: '61. İNCİ HÜKÜMET PROGRAMINDA UTMK', 'UTMK BAŞKANI PROF. DR. NABİ AVCI İNİ AÇILIŞ KONUŞMASI', 'TÜRKSOY Üyesi Ülkeler UNESCO Millî Komisyonları Birinci Toplantısı Ankara Bulvarı (2018)', and 'TÜRKSOY Üyesi Ülkeler UNESCO Millî Komisyonları Birinci Toplantısı Kocaeli Bulvarı (2011)'. The right sidebar is titled 'Duyurular' and contains several news items, including 'SURIYE'DEKİ KÜLTÜREL MİRASINI KORUNMASINA YÖNELİK UNESCO ÇALIŞMALARI', 'UNESCO Herkes İçin Eğitim Raporları Değerlendirme Çalışması', 'Hierapolis/Pamukkale'de Felsefeye Yolculuk Çalışması', 'YAŞAYAN İNSAN HAZİNESİ NEŞET ERTAŞI KAYBETTİK', 'Doğal Miras Alanları Geçici Listesine Öneri Sunma Çalışması', 'Gönüllü Gençler İçin Kore Uluslararası Çalışma Kampanı Duyurusu', 'Uluslararası Sanat Eğitimi Haftası', 'UNESCO-L'ORÉAL Uluslararası Yaşam Bilimleri Genç Bilim Kadınları Bursu', and 'UNESCO'NUN İLAN ETTİĞİ GÜNLER'. The footer of the website features the UNESCO logo and the text '40 YIL' and '20'.

HABERLER

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Üyeleri Millî Eğitim Bakanlığı'na ziyarette bulundu.

2010 yılındaki Genel Kurul sonrasında göreve gelen UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Üyeleri Millî Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer Dinçer'i makamında ziyaret etmiş ve çalışmalarını hakkında kendilerine bilgi vermişlerdir.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Toplantısı 25 Temmuz 2011 tarihinde Ankara Hamamönü'nde gerçekleştirildi.

Altındağ Belediye Başkanı Vessel Tiryaki'nin ev sahipliğinde Hamamönü'nde bulunan Altındağ Belediyesi Kültür-Sanat Evi'nde gerçekleştirilen Yönetim Kurulu toplantısında bölgede yapılan düzenleme ve restorasyon çalışmaları değerlendirilmiş ve Belediye tarafından yapılan sunumda Yönetim Kurulu Üyelerimize çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Toplantısı 12 Eylül 2011 tarihinde Nevşehir’de gerçekleştirildi.

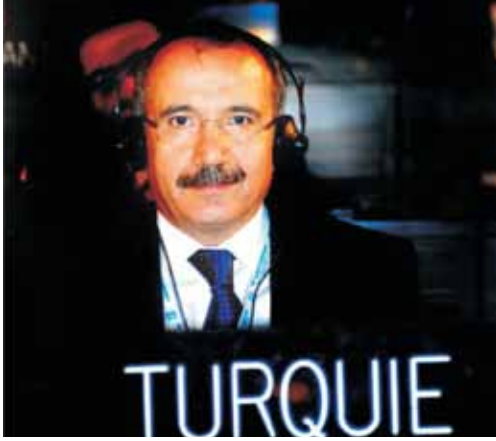
Yönetim Kurulu Toplantısı’na Nevşehir Valisi Sayın Abdurrahman Savaş, Nevşehir Belediye Başkanı Sayın Hasan Ünver ve Nevşehir Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Filiz Kılıç da katılım sağlamışlardır. Toplantı sonrasında Yönetim Kurulumuz UNESCO Dünya Miras Listesi’nde bulunan “Göreme Millî Parkı ve Kapadokya”yı ziyaret etmiştir.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu Toplantısı 10 Ekim 2011 tarihinde Çorum’da gerçekleştirildi.

Yönetim Kurulu Çorum toplantısı öncesi Yozgat’a uğramış ve doğal miras alanlarından olan Yozgat Çamlığı’na ziyaret ederek Yozgat Valisi Sayın Necati Şentürk ve Yozgat Belediye Başkanı Yusuf Başer’in de bulunduğu heyetle bir değerlendirme toplantısı yapmıştır. Daha sonra Çorum’a hareket eden ve Çorum Valisi Sayın Nurullah Çakır, Çorum Belediye Başkan Yardımcısı Sayın Turhan Candan ve Hitit Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sayın Reha Metin Alkan’da katıldığı Yönetim Kurulu toplantısını 10 Ekim 2011 tarihinde Çorum’da gerçekleştirmiştir. Toplantı sonrasında Yönetim Kurulumuz UNESCO Dünya Miras Listesi’nde bulunan Hitit Başkenti Hattuşa’yı ziyaret etmiştir.

UNESCO'nun 36. Genel Konferansı 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihleri arasında Paris'te gerçekleştirildi.

Millî Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer

UNESCO'nun iki yılda bir yapılan ve gelecek iki yıllık dönemdeki proje, plan, programlarının ve bütçesinin görüşülerek karara bağlandığı Genel Konferansı'nın 36.sı, 25 Ekim-10 Kasım 2011 tarihleri arasında Paris'te gerçekleşmiştir.

T.C. Millî Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer DİNÇER, UNESCO açılış oturumlarına katılmış ve Liderler Forumunda UNESCO Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen tema olan Barış ve Sürdürülebilirlik konusunda bir konuşma yapmıştır. MEB Müsteşar Yardımcısı Sayın

Salih Çelik ve Dışilişkiler Genel Müdür Yardımcısı Sayın Ziya Yediyıldız da Sayın Bakanın konuştuğu Liderler Forumunda Genel Kurul'da bulunmuşlardır. Türkiye gibi bölgesinde güçlü ve yıldızı giderek parlayan bir ülkenin UNESCO'nun temel alanlarından birini oluşturan Eğitim konusunda bakan düzeyinde katılımı olumlu ve önemli bir etki yaratmıştır.

Genel Konferans, başta Genel Kurul, Komisyonlar ve Komiteler olmak üzere çoğu zaman eş zamanlı olarak birden fazla salonda yürütülen toplantılar hâlinde sürmüş ve çalışmaları Türkiye büyük bir heyetle izlemiştir. Daimi Temsilciliğimiz Büyükelçi Sayın Gürcan Türkoğlu başkanlığında bütün çalışmaları izlemiştir.

Genel Konferans, başta Genel Kurul, Komisyonlar ve Komiteler olmak üzere çoğu zaman eş zamanlı olarak birden fazla salonda yürütülen toplantılar hâlinde sürmüş ve çalışmaları Türkiye büyük bir heyetle izlemiştir. Daimi Temsilciliğimiz Büyükelçi Sayın Gürcan Türkoğlu başkanlığında bütün çalışmaları izlemiştir. Dışişleri Bakanlığında Sayın Hakan Aytek ve Sayın Esra Demir, Kültür ve Turizm Bakanlığında Sayın Dr. Şengül Gitmez, Sayın Ertuğrul Derindere ve Sayın Ece Yiğit 36. Genel Konferanstaki Türk heyeti içinde yer almışlardır. Türk Heyeti içinde UTMK Yönetim Kurulu Üyeleri Başkanı buldukları İhtisas Komiteleri ile ilgili konuların görüşüldüğü Komisyonların toplantılarına katılmışlardır. PRX Komisyonu, Uluslararası Anlaşmalar İhtisas Komitesi Başkanı Büyükelçi Sayın Sina Baydur, Eğitim Komisyonu, UTMK Eğitim İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa Safran, Temel Bilimler Komisyonu, UTMK MAB İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Dr. Mahir Küçük, Sosyal ve Beşeri Bilimler Komisyonu MOST İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Prof.

36. Genel Konferansı'nda Türkiye Heyeti

Dr. Halil İbrahim Yalın, Biyoetik İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Prof. Dr. Meral Özgüç, Felsefe ve İnsan Hakları İhtisas Komiteleri Başkanı Sayın Prof. Dr. Harun Tepe ve Kadın İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Fatma Yücel, Kültür Komisyonu, Somut Olmayan Kültürel Miras ve Kültürel İfadelerin Çeşitliliği İhtisas Komiteleri Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz, Somut Kültürel Miras İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Prof. Dr. Gül İrepoğlu, Kültürlerarası Diyalog ve Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıkları İhtisas Komiteleri Başkanı Sayın Dr. Mehmet Kalpaklı ve Sualtı Kültürel Miras İhtisas Komitesi Başkanı Sayın Yonca Moralı tarafından izlenmiştir. Kültür Komisyonunda Prof. Dr. Öcal Oğuz Türkiye'nin kültür alanındaki genel yaklaşımlarını anlatan bir konuşma yapmış, daha sonra da 3 farklı karar tasarısı üzerine görüş açıklamıştır. Aynı komisyonda Sayın Prof. Dr. Gül İrepoğlu Tarihî Kentlerin Peyzajı konusunda Türkiye'nin görüşünü açıklamıştır.

UNESCO 36. Genel Konferansı'nda alınan önemli bazı kararlar:

1. UNESCO'nun 2012-2013 yıllarını içine alan 36. Genel Konferansı'nda 107 kabul, 14 ret ve 52 çekimsiz oyla Filistin 195. Devlet olarak UNESCO'ya kabul edildi.
2. 36. Genel Konferans'ta, 98 önerinin kabul edilmesiyle Türkiye'nin teklifi olarak 2012 yılı Şair ve Filozof Yusuf Nabi (1641-1712) ile Bestekar Buhurizade Mustafa İtrî'nin (1640-1712) Ölümünün 300. Yılı, Mimar ve Şehir Plancısı Kemal Ahmet Aru'nun (1912-2005) Doğumunun 100. Yılı, 2013 yılı ise, Piri Reis Haritası'nın (1513) 500. Yılı olarak kutlama programına alındı.

3. 2012 Dünya Miras Sözleşmesinin 40. Yılı (İstanbul, Kapadokya, Pamukkale, Safranbolu, Truva, Divriği, Selimiye vd. bu sözleşme kapsamında Dünya Miras Listesindedir) ve 2013 Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesinin (Aşık, Karagöz, Semah, Nevruz, Sema vd. bu sözleşme kapsamında Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesindedir.) 10. Yılı olarak kutlanacaktır.
4. UNESCO 36. Genel Konferansı, İletişim Komisyonunda kabul edilen öneriyle 13 Şubat'ı Dünya Radyo Günü ilan etmiştir.
5. Türkiye, Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıklarının Ait Olduğu Ülkeye İadesi ile ilgili 1970 Sözleşmesi Hükümetlerarası Komitesine, Sosyal Bilimlerle ilgili MOST Hükümetlerarası Komitesine ve Beden Eğitimi ve Spor Hükümetlerarası Komitesine üye seçilmiştir.
6. Ayrıca Türkiye İspanya ile anlaşarak 2013-2015 döneminde UNESCO'nun yönetildiği yer olarak tanımlayabileceğimiz Yürütme Kurulu'na girme imkânını elde etmiştir.
7. UNESCO, sanatsal eğitimi geliştirmek amacıyla 2012 yılında Mayıs ayının son haftasını Sanatsal Eğitim Haftası ilan etmeye karar vermiştir.
8. UNESCO'da 30 Nisan Dünya Caz Günü ilan edilmiştir.
9. UNESCO tarafından 2013-2022 Yılları Kültürel Yakınlaşma 10 Yılı ilan edildi.
10. UNESCO'nun 36. Genel Konferansı'nda Tarihi Kentlerde Peyzaj Sorunları üzerine bir tavsiye kararı alındı.
11. UNESCO 36. Genel Konferansı'nda Kaybolan Diller, çok dillilik ve dilsel çeşitlilik konularında kararlar alındı.
12. Genel Konferansın Kültür Komisyonu'nda Müze koleksiyonlarının korunması ve geliştirilmesi için de kararlar alındı.
13. UNESCO, 36. Genel Konferans sırasında 24 Ekim 2011 tarihinde "Sekreteryaya ile Milli Komisyonların İşbirliği" başlıklı bir toplantı yapmıştır.

UTMK-UNESCO Resmî İlişkileri

UNESCO Prestij Listeleri'nde Türkiye

Kültürel Miras Alanları

Divriği Ulu Camii ve Darüüşşifası (1985)

İstanbul'un Tarihi Alanları (1985)

Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (1985) (Kültürel ve Doğal, Karma Miras Alanı)

Hattuşa, Hitit Başkenti (1986)

Nemrut Dağı (1987)

Hieropolis-Pamukkale (1988) (Kültürel ve Doğal, Karma Miras Alanı)

Xanthos-Letoon (1988)

Safranbolu Şehri(1994)

Truva Antik Kenti (1998)

Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (2011)

Dünya Miras Geçici Listesinde Türkiye

Kültürel Miraslar

Ahlat Eski Yerleşimi ve Mezar Taşları (Bitlis)

Alahan Manastırı (Mersin)

Alanya Kalesi ve Tersanesi (Antalya)

Afrodisiyas Antik Kenti (Aydın)

Bursa ve Cumalıkızık Erken Osmanlı Kentsel ve Kırsal Yerleşimleri (Bursa)

Diyarbakır Kalesi ve Surları (Diyarbakır)

Efes (İzmir)

Harran ve Şanlıurfa Yerleşimleri (Şanlıurfa)

İshakpaşa Sarayı (Ağrı)

Karain Mağarası (Antalya)

Konya Selçuklu Başkenti (Konya)

Likya Uygurluğu Antik Kentleri (Antalya ve Muğla)

Mardin Kültürel Peyzaj Alanı (Mardin)

Perge Antik Kenti (Antalya)

Sagalassos Antik Kenti (Burdur)

Selçuklu Kervansarayları Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı

St. Nicholas Kilisesi (Antalya)

UTMK-UNESCO Resmî İlişkileri

St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve Çevresi (Mersin)
Sümela Manastırı (Trabzon)
Beyşehir, Eşrefoğlu Camii (Konya)
Hatay, St. Pierre Kilisesi (Hatay)
Bergama (İzmir)
Göbeklitepe Arkeolojik Alanı (Şanlıurfa)

Karma (Doğal ve Kültürel) Miraslar

Güllük Dağı-Termessos Milli Parkı (Antalya)
Kekova (Antalya)

İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi

Meddahlık Geleneği (2008)
Mevlevi Sema Törenleri (2008)
Âşıklık Geleneği (2009)
Karagöz (2009)
Nevruz (Azerbaycan, Hindistan, İran, Kırgızistan, Özbekistan ve Pakistan ile ortak dosya, 2009)
Geleneksel Sohbet Toplantıları (Yaren, Barana, Sıra Geceleri ve diğer, 2010)
Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah (2010)
Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali (2010)
Geleneksel Tören Keşkeği (2011)

Yaşayan İnsan Hazinesi

2010 Yılı

Tacettin Diker (Karagöz Ustası)
Orhan Kurt (Karagöz Ustası)
Metin Özlen (Karagöz Ustası)
Sıtkı Olçar (Çini Ustası)
Mehmet Girgiç (Keçe Ustası)
Şeref Taşlıova (Âşık)
Hayri Dev (Çam Düdüğü Ustası)
Yaşar Güç (Hortlatma Kaval-Dilli Dilsiz Kaval Yapımcısı ve İcracısı)
Emine Karadayı (Dokumacılık ve Doğal Boyamacılık Ustası)
Zakir Veli Aykut (Dertli Divani) (Zakirlik)

Bekir Tekeli (Bağlama Yapımcısı)
Uğur Derman (Klasik Kitap Sanatçısı)
Hasan Çelebi (Hüsn-ü Hat Sanatkârı)
Mehmet Gürsoy (Çini Sanatçısı)
Fuat Başar (Ebru Sanatçısı)
Neşet Ertaş (Abdallık Geleneği-Halk Ozanlığı)

2011 Yılı

Cemil Kızılkaya (Ahşap Baskı- Yazma Ustası)
Mahmut Sür (Nazar Boncuğu Ustası)
Tahsin Kalender (Ahlat Yöresi Taş Ustası)
İrfan Şahin (Kispet Ustası)

UNESCO Dünya Belleği

Boğaziçi Üniversitesi Gözlem ve Deprem Araştırma Enstitüsü
Kandilli Rasathanesi El Yazmaları (2001)
Boğazköy Hitit Tabletleri (2001)
İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi İbn-i Sina Yazmaları Koleksiyonu (2003)

Biyosfer Rezervi

Camili Biyosfer Rezervi (2005)

UNESCO Anma Yıldönümleri

Nasreddin Hoca'nın ölümünün 700. yılı (1996)
Şair, yazar ve Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in 100. doğum yıldönümü (1997)
Türk Şairi Şeyh Galib'in 200. Ölüm yıldönümü (1999)
Osmanlı Kültür ve Bilim Mirasının başlangıcının 700. yıldönümü (1999)
Nazım Hikmet'in 100. doğum yıldönümü (2002)
Kaşgarlı Mahmud'un doğumunun 1000. yıldönümü (2008)
Kâtip Çelebi'nin 400. doğum yıldönümü (2009)
Ressam ve Arkeolog Osman Hamdi Bey'in 100. ölüm yıldönümü (2010)
Evliya Çelebi'nin 400. doğum yıldönümü (2011)
Şair ve Düşünür Yusuf Nabi, Mimar ve Şehir Planlayıcısı Kemal Ahmet Aru ve Bestekar Buhurizade Mustafa İtri anma yılı (2012)
Piri Reis Dünya Haritası'nın 500. yıldönümü (2013)

UTMK-UNESCO Resmî İlişkileri

Türkiye'nin Üye Olduğu Hükümetlerarası Komiteler

- Uluslararası Biyoetik Komitesi (2010-2011)
- Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi Hükümetlerarası Komitesi (2006-2010)
- Uluslararası Hidroloji Programı Hükümetlerarası Konseyi (2009-2011)
- İnsan ve Biyosfer Programı Uluslararası Eşgüdüm Konseyi (2009-2013)
- Hükümetlerarası Oşinografi Komisyonu (2011-2013)
- MOST Hükümetlerarası Konseyi (2011-2013)
- Hükümetlerarası Beden Eğitimi ve Spor Komitesi (2011-2015)
- Yerlerinden Edilmiş Kültür Varlıklarının İadesi Hükümetlerarası Komitesi (2011-2015)

Türkiye'nin UNESCO Yürütme Kurulu Üyelikleri

Reşat Nuri Güntekin (1946-1949)

Ahmet Kutsi Tecer (1949-1952)

Bedrettin Tuncel (1958-1966)

Erdal İnönü (1978-1982)

Talat Halman (1991-1995)

Orhan Güven (2001-2005)

Unesco Türkiye Millî Komisyonu Önceki Başkanları

Rof. Dr. Nabi Avcı (18.05.2010 / 10.03.2011)

Prof. Dr. Arsin Aydınuraz (10.05.1996 / 18.05.2010)

Prof. Dr. Oluş Arık (16.06.1993 / 10.05.1996)

Prof. Dr. Bedrettin Tuncel (27.07.1963 / 10.05.1980)

Ord. Prof. Dr. Tevfik Sağlam (25.05.1949 / 27.07.1963)

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu XXIV. Dönem Yönetim Kurulu Üyeleri (10 Mayıs 2006-18 Mayıs 2010)

Başkan

Prof. Dr. Arsin AYDINURAZ
(10.05.2006 / 18.05.2010)

Başkan Vekili

Prof. Dr. Korkmaz ALEMDAR
Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi
Öğretim Üyesi

Başkan Vekili

Dr. O. Faruk LOĞOĞLU
Dışişleri Bakanlığı
E. Büyükelçi

Üye

Prof. Dr. Ali BAYKAL
Boğaziçi Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

Üye

Turgay BOZOĞLU
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Bakan Danışmanı

Üye

Refik ERDURAN

Üye

Prof. Dr. Gül İREPOĞLU

Üye

Hikmet KAÇDIOĞLU
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Stratejik Araştırma Daire Başkanı

Üye

Dr. Mehmet KALPAKLI
Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü
Öğretim Üyesi

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu XXIV. Dönem

Yönetim Kurulu Üyeleri (10 Mayıs 2006-18 Mayıs 2010)

Üye

Dr. Mahir KÜÇÜK
Çevre ve Orman Bakanlığı
Müsteşar Yardımcısı

Üye

Prof. Dr. Öcal OĞUZ
Gazi Üniversitesi Türk Halk Bilimi Bölümü
Öğretim Üyesi

Üye

Prof. Dr. İlber ORTAYLI
Topkapı Sarayı Müzesi Başkanı

Üye

Prof. Dr. İbrahim ÖZDEMİR
Milli Eğitim Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürü

Üye

Prof. Dr. Meral ÖZGÜÇ
Hacettepe Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı

Üye

Salih ÇELİK
Milli Eğitim Bakanlığı
Müsteşar Yardımcısı

Bakanlık Gözlemcisi

Ece YİĞİT
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği
Koordinasyon Dairesi Başkanlığı

Bakanlık Gözlemcileri

Esra DEMİR
Kemal TÜZÜN
Dışişleri Bakanlığı
Kültür İşleri Genel Müdürlüğü

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu XXV. Dönem

Yönetim Kurulu Üyeleri (18 Mayıs 2010-31 Aralık 2011)

Başkanlar

Prof. Dr. Nabi AVCI
Başbakanlık Baş Danışmanı
(18.05.2010 - 10.03.2011)

Prof. Dr. Öcal OĞUZ
Gazi Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi
(11.07. 2011 - ...)

Başkan Vekili

M. Sina BAYDUR
Dışişleri Bakanlığı
Büyükkelçi

Başkan Vekili

Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN
Gazi Üniversitesi - Gazi Eğitim Fakültesi

Üye

Fatma YÜCEL
Türk Kültürüne Hizmet Vakfı
Genel Koordinatörü

Üye

Prof. Dr. Harun TEPE
Hacettepe Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü

Üye

Dr. Mahir KÜÇÜK
Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Üye

Dr. Mehmet KALPAKLI
Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanı

Üye

Yonca MORALI
ÇEKÜL Vakfı

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu XXV. Dönem Yönetim Kurulu Üyeleri (18 Mayıs 2010-31 Aralık 2011)

Üye

Prof. Dr. Meral ÖZGÜÇ
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Öğretim Üyesi

Üye

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN
Gazi Üniversitesi - Gazi Eğitim Fakültesi
Öğretim Üyesi

Üye

Prof. Dr. Gül İREPOĞLU

Üye

Özgür ÖZASLAN
Kültür ve Turizm Bakanlığı - Müsteşarı

Üye

Salih ÇELİK
Milli Eğitim Bakanlığı - Müsteşar Yardımcısı

Üye

Dr. Ünal GÜNDOĞAN
Milli Eğitim Bakanlığı - AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürü

Üye

Prof. Dr. Haluk Şükrü AKALIN
Türk Dil Kurumu Başkanı

Bakanlık Gözlemcisi

Büyükelçi Ayşe ASYA
Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İlişkiler
Genel Müdürü

Bakanlık Gözlemcisi

Ece YİĞİT
Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği
Koordinasyon Dairesi Başkanlığı